БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

48-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 171 (13487)
1971 оной июлиин 23, пятница

Сэн 2 мүнгэн

ЭСТОНИИН КОММУНИС ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ

Эстониин Коммунис партиин нэгэдэхи съездын нээгдэһэн үдэрэй ба партиин байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Эстониин коммунистнуудые, бүхы эстон арадые Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитет халуунаар амаршална.

1920 оной ноябрьда байгуулагдаһан Эстониин Коммунис парти эстон пролетариадай большевистскэ организацинуудай үг залгамжалагша болоно, бүхы ажал ябуулгадаа тэрэ революционно марксистско-ленинскэ хараа бодол батаар баримталдаг байгаа, баримталһааршье.

Агуухэ Октябриин үедэ тогтоһон Эстляндска ажалай коммуные уласхоорондын империализмын ба национальна буржуазиин хүсэнүүдэй дараһанай һүүлээр Эстониин Коммунис парти зэбсэгээ хуряагаагүй. Советскэ Союзай интернациональна дэмжэлгын ашаар энэ тэмсэл 1940 оной июльдэ илалта туйлажа, буржуазна диктатура унагаагдаа, Эстонидо Совет засаг дахяад тогтоогдоо. Эстониин Совет Социалис Республика совет арадуудай агуухэ бүлэдэ һайн дураараа ороод, тэдэнэй аха дүүгэй туһаламжада түшэглэн, үндэһэн ехэ социалис шэнэдхэлтэнүүдые хэһэн байна.

Эсэгэ оронoo хамгаалгын Агуухэ дайнай шэрүүн шанга жэлнүүдтэ бүхы совет арадтай хамта Эстониин хүбүүд, басагад фашис эзэмдэгшэдтэ эсэргүүсэн, шэн зоригтойгоор дайлалдаһан байха юм. Дайсанда сохилто эмхидхэхэ талаар республикын коммунистнууд ехэ хүдэлмэри хээ.

Дайнай үедэ һандаргагдаһан арадай ажахые һэргээлгэдэ хүдэлмэришэн ангиин, колхозно таряашадай, интеллигенциин хүсэлэл оролдолгые республикын партийна организаци дайнай хойто тээхи жэлнүүдтэ КПСС-эй ЦК-гай хүтэлбэреэр элсүүлэн эмхидхэһэн байна. Эстон арадай шэн зоригто ажалай, манай оронoй арадуудай нягта хани барисаанай ба харилсан туһалалсалгын, партиин ленинскэ национальна политикые шууд сэхээр бэелүүлһэнэй ашаар тогтоһонһоо хойшонхи 31 жэлэй турша соо Совет Эстони хүгжэлтэ ехэтэй промышленность ба хүдөө ажахытай, түрүү эрдэм наука ба соёл культуратай республика болонхой.

КПСС-эй XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые, шэнэ табан жэлэй түсэбэй зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлгэдэ республикын ажалшадай зохёон байгуулхы хүсэ шадалые мүнөө Эстониин коммунистнууд залан шэглүүлнэ. Эстониин Коммунис парти хадаа марксизм-ленинизмын, совет патриотизмын болон пролетарска интернационализмын үзэл сурталда хибарлашагүй үнэн сэхэ байдагаар олонинтэ ажалшадые хүмүүжүүлнэ.

Эстониин Коммунис парти хадаа агуухэ Ленинэй зааһан замаар республикын ажалшадые саашадаашье хүтэлэн ударидажа ябаха, коммунис байгуулалтын хэрэгтэ шэнэ илалтануудые туйлаха гэжэ батаар этигэжэ байһанаа Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитет элирхэйлэн мэдүүлнэ.

КПСС-эй дайшалхы отряд бологшо Эстониин Коммунис парти мандаха болтогой!

Советскэ Союзай арадуудай ленинскэ бата бэхи хани барисаан мандаха болтогой!

Манай орондохи коммунис байгуулалтые эмхидхэгшэ ба зоригжуулагша Советскэ Союзай Коммунис парти мандаха болтогой!

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитет

ЭСТОНИИН КОМПАРТИИН ТАБИН ЖЭЛЭЙ ОЙ

ТАЛЛИН, июлиин 21. (ТАСС). Совет Эстонидо мүнөөдэр ехэ найндэр болоо — Эстониин Коммунис партиин байгуулагдаһаар 50 жэлэй ой, Эстонидо Совет засагай дахяад тогтоогдоһоор 31 жэлэй ой тэмдэглэгдэбэ.

В. И. Ленинэй памятнигай дэргэдэ баярай митинг болобо.

Эстониин Коммунис партиин Центральна Комитедэй, Эстониин ССР-эй Верховно Соведэй баярай заседани үдын хойно болоһон байна.

Эстониин КП-гэй Центральна Комитедтэ КПСС-эй Центральна Комитедэй эльгээһэн амаршалгые Эстониин КП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь И. Г. Кэбин нэрьемэ альга ташалган доро уншаа.

Эстониин Компартиин 50 жэлэй ойе тэмдэглэжэ байхадаа, манай бүхы партиин түсэбүүдээр тодорхойлогдоһон шэнэ зорилгонуудые бидэнэр табинабди гээд И. Г. Кэбин элидхэл соогоо хэлээ. Эдэ түсэбүүд КПСС-эй түүхэтэ XXIV съезд дээрэ хараалагданхай. Эстониин коммунистнууд КПСС-эй ленинскэ ЦК-гай шалгармал хүтэлбэреэр ажалшан арадта шэн зоригтойгоор алба хэхэ замаар саашадаашье дабшаха байна.

Ленинградска горсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ А. А. Сизов, КПСС-эй Калининградска обкомой секретарь А. Я. Алексин, КПСС-эй Псковско обкомой нэгэдэхи секретарь И. С. Густов болон бусад баярай заседани дээрэ үгэ хэлээ.

КПСС-эй Центральна Комитедтэ эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэгые баярай заседанида хабаадагшад нэрьемэ альга ташалган доро баталан абаа.

ШЭНЭ ТАБАН ЖЭЛЭЙ ДОРЮУН АЛХАМ

АЖАЛАЙ ГЕРОЙН ҺАЙН ҮҮСХЭЛ

— Дарья Касьяновна шэнэ үүсхэл гаргаа. Табан жэлэйнгээ түсэбые дүрбэн жэлэй туршада дүүргэхэ уялга абаа,— гэжэ нарин сэмбын фабрикаһаа манда мэдээсэбэ.

Иимэ мэдээсэл дуулахадаа, нүхэр Тумуровагай хэлэһэн үгэнүүд һанаанда ороо һэн. Партиин XXIV съездһээ гэртээ бусаад байхадаа, тэрэ һанал бодол тухайгаа хөөрэһэн байна.

— Минии хуби заяанда хүртэһэн зол жаргал, этигэл найдабариие юугээр харюулха гээшэбиб. Ажалыемни үндэрөөр сэгнэжэ, Социалис Ажалай Геройн нэрэ зэргэ олгоо. Энэ үндэр хайра съездын боложо байха үедэ намда барюулагдаа. Бүри һайнаар, бүтээсэтэйгөөр ажаллаха дуран хүрэнэ,— гэжэ тэрэ хөөрөө һэн.

Партиин съездын делегат байһан Дарья Касьяновна тиихэдэ һанажа ябаһан хүсэлөө бэелүүлбэ ха юм. Табан жэлэй даабариие дүрбэн жэл соо дүүргэхэ уялга абаба. Аяар нэгэ жэлээр уридшалан! Иимэ ехэ уялга абахаһаа урид тэрэ һайнаар бодомжолжо үзэһэн, ямар аргын бии байһые хаража үзэһэн юм.

Энэмнай дүй дүршэлөөр баян, ажалай шэнэ онол арга һайнаар шудалһан хүдэлмэришэн. Дарья Касьяновна мэтэ бушуу түргэнөөр утаһа холбодог, орёогдоһон ноохотой ээрсэгүүдые һэлгэдэг хүн фабрикада үгы юм. Түрүү хүдэлмэришэнэй дүй дүршэл согсологдожо, бусадай шадабари болгохын тула тусхай хуудаһан болгогдожо, фабрика соогоо тараагдаһан байгаа.

Дарья Касьяновна аяар 25 жэлэй хугаасада коллектив соогоо суурхана. Эдэ жэлнүүдэй туршада ондоо нэгэшье хүдэлмэришэн түрүү зэргэеэ алдангүй ээлжэ ябаагүй, тэрэниие ахин гаража шадаагүй бшуу.

Аяар 25 жэлэй туршада үдэр, халаан, һара бүхэндэ даабаряа үлүүлэн дүүргэжэ, ажалай ямар нэгэ түрүү арга ходо хэрэглэжэ ябахань бэлэн бэшэ. Энээн тухай һонирхоходо, тэрэ олон юумэ хэлэдэггүй. Даабаряа дүүргэхыел ходо анхаржа, бодожо ябанаб гэжэ тайлбарилдаг.

Үнэхөөрөө ажалай нюуса гэхэ гү, али ондоо хүнэй мэдэхэгүй онол арга гэжэ юун байхаб даа. Һайнаар лэ ажаллаха, ажалай минута бүхэниие гамнаха гэжэ анхардагын һайн үрэ дүн үгэнэ ха юм. Ажалда дуратай, абьяастай хүн байдаг. Ямаршье юумэ хэхэдээ һайнаар бүтээхэ, миин лэ сараалаад, хэһэн болоод орхихо бэшэ! Дарья Касьяновна иимэл хүнүүдэй нэгэн. Һайнаар лэ ажаллаха гэһэн хүсэлөө бэелүүлжэ, түрүү онол арга шудална. Тиигээгүй һаа, даабаряа үлүүлэн дүүргэхэнь бэрхэтэй.

Суутай гэхэдэ суутай, олондо мэдээжэ болоһон энэ хүдэлмэришэнэй ажаллажа байхыень харахада һонин юм. Яаран тэбдэхэгүй. Ноохоной орёогдожо байһан ээрсэг, урдажа байгаа уһан мэтээр харагдадаг нариихан утаһа хёрхоор адаглан харадаг. Нэгэшье утаһанай таһараа һаа обёороод, тэрэ сагтань уян холбоодхихо. Бэлэн болоһон ээрсэгые хоохон ээрсэгээр хүнэй нюдэ сабшаха зуура һэлгээдхихэ. Ажалһаань һаатуулхада дурагүй байдаг. Ажалай сагые алмажа һурашаһан хүндэ минуташье үнэтэй байдаг ха юм.

Ажалдаа нигэжэл хандаагүй һаа, ходо түрүүлжэ ябахагүй һэн. Дарья Касьяновна долоон жэлэй даабариие болзорһоонь холо урид дүүргээ. Үнгэрһэн табан жэлэй түсэбые 4 жэл 2 һара соо түгэсхэжэ шадаа. Даабариһаа гадуур 34 мянган 874 килограмм ноохо орёоһон байна. Тиихэдээ тэрэниинь һайн шанартай, голодоһогүй байдаг.

— Шэнэ онол арга хэрэглэһэнэй ашаар абаһан уялгаяа дүүргэхэ хүсэлэнтэйб,— гэжэ Дарья Касьяновна хөөрэнэ.

Тэрэ хэлэһэн үгэдөө хүрэдэг. Табан жэлэйнгээ даабариие дүрбэн жэлдэ дүүргэхэ уялга абаад, түрүүшын үдэрһөө оролдожо, хэлэһэн үгэеэ бодото хэрэгээрээ лаблажа байна. Жэлэй түрүүшын хахад жэлэй түсэбые 4,5 һара соо дүүргэә. Энэ туршада даабариһаа гадуур 6000 килограмм ноохо орёогоо. Хахад жэлэй хугасаада орёоһон бүхы ноохониинь һайн шанартай гэһэн сэгнэлтэтэйгээр тушаагдан абтаа.

Сэмбэ нэхэгшэд, ноохо ээрэгшэд, ноохо орёогшод нүхэр Тумуровагай үүсхэлые халуунаар дэмжэбэ. Табан жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн мүрысөөндэ нарин сэмбын фабрикын олонхи хүдэлмэришэд оролсожо, өөһэдынгөө даабариие 4,5—4,8 жэл соо дүүргэхэ гэжэ хараалаа. Үйлэдбэриин 491 түрүү хүдэлмэришэн Дарья Касьяновнагай жэшээгээр ажалдаа шэнэ онол хэрэглэжэ, табан жэлэй түрүүшын жэлэй даабариие уридшалан дүүргэжэ байна.

Энэ мүрысөөндэ оролсоһон түрүүшүүл продукциин шанар һайжаруулха, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ гэжэ хүсэдэг. Дарья Касьяновна уялга абаһанайнгаа һүүлээр урдань хангажа байһан түхеэрэлгэһээ 30 процентээр олон түхеэрэлгэ хангадаг болоо. Тэрэнэй үүсхэл дэмжэһэн сэмбэ нэхэгшэд З. Г. Ключникова, М. А. Фомина, Галя Грудинина болон бусад түрүүшүүл жэлэй түрүүшын хахадай даабариие холо үлүүлһэн байна.

Социалис Ажалай Герой Д. К. Тумуровагай үүсхэл өөрынь һайн һайхан жэшээ сэмбэ нэхэгшэдые шэнэ амжалтада уряална. Фабрикын коллектив хахад жэлэй түсэбһөө гадуур 12 мянган метр сэмбэ бүд нэхэн гаргаа. Бүхы хүдэлмэришэдэйнь 26 процент эрхим һайн, һайн шанартай продукци бүтээдэг болоо. Урданайхидаал Дарья Касьяновна сэмбэ нэхэгшэдэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөе толгойлон ябана.

С. БАРДАМОВА.

ФОТО-РЕПОРТАЖ. БАЯН УРГАСЫН ТҮЛӨӨ

«...Мартемьян Михайловичта хүрөөд гарая. Поли дээрээ ажаллажа байгаа ёһотой»,— гээд ажахын МТМ-гэй электрик-аккумуляторщик Т. В. Бельский мотоциклаа полиин дундуур залаба. Үдхэн аад, жэгдэ һайнаар ургажа захалһан тариан үдэшын һэбшээндэ миралзан долгилжо байхыень харахада урматай даа! Нэгэшье бүртаг үбһэн харагданагүй. Тариан ажалай ёһотойл ээзэд эндэ хүдэлдэг юм байна гэжэ мэдэхээр. Хабар эртэ, саһанай һаял хайлаад байхада, колхозой главна агроном С. Д. Уничтай энэ поли дээгүүр ябахадамнай, аха дүү Демьян, Григорий Федоровтон «Беларусь» тракторта шагтагалһан тукова сеялкээр гектар бүридэ 3 центнер хүртэхөөр сульфат-амони калийна дабһан хоёрые холёод оруулжа байгаа бэлэй.

Ороохо тарианай болон тэжээлэй ургамалай үндэр баян ургаса жэл бүри ургуулжа абадагаараа Мухар-Шэбэрэй «Коммунизм» колхоз республика соогоо мэдээжэ. Ажахын таряашад, механизаторнуудай ажал хүдэлмэриие харуулһан тусхай фильм буулгагданхай. Тэрэниие оронойнмай, республикымнайшье ажалшад сэнхир экрандаа энэ хабар хараһан байха. Юһэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ артелиинхид га бүриһөө 19,5 центнер ороохо хуряажа абаха гэһэн уялгатай.

Ажахын механизатор болон таряашад хараалһанаа бэелүүлхын, үндэр баян ургаса хуряахын түлөө ургасынгаа хойноһоо эрхим һайнаар харууһалдаг.

Уданшьегүй үргэн уужам кукурузын поли урдамнай һунан харагдаба. «Беларусь» түхэлэй хоёр тракторнууд төөһо бурьюулан, зурууд хоорондын элдүүрилгэ хэжэ ябанад.

— Тарилгаяа хэжэ дүүргэмсээрнай хура бороо ороод, удаань наратай сэлмэг үдэрнүүд гаража, бүртаг үбһэн түргэн гаража эхилээ һэн. Тиимэһээ нэгэшье үдэрөө миин байнгүйгөөр, полиёо ургасын гарахаһаа урид, гараһан хойнонь хоёр дахин борнойлообди. Мүнөө зурууд хоорондын элдүүрилгэ хэжэ байнабди. Энээнээ удэшэ болотор дүүргэхэбди. Үглөөдэрһөө захалжа, гектар бүридэ 100 килограмм хүртэхөөр аммиачна селитрэ суперфосфат хоёрые нэмэлтэ тэжээл болгон оруулхамнай. Тарилга хэжэ байхадаа, га бүридэ 300 литр аммиагай уһа оруулаа һэмди. Юрэдөө гектар бүхэнһөө 190 центнер ургаса абаха даабаряа үлүүлэн дүүргэхэ байхабди. Үнгэрэгшэ жэлдэ энэ поли дээрэһээ га бүриһөө 237 центнер набша намаа хуряагаа һэмди,—гээд звеное даагша М. М. Фёдоров хөөрэнэ.

Мартемьян Михайлович колхозойнгоо тракторна 3-дахи бригадын кукурузашадай звеное долоодохи жэлээ хүтэлбэрилнэ. Жэл бүри үндэр баян ургаса хуряадаг. Звенодонь хоёр «Беларусь» трактор бии. Нэгэндэнь өөрөө, нүгөөдэдэнь И. К. Федоров хүдэлдэг. Эдэ хоёр механизаторнууд хамта ажаллана. Поли дээрээ наг шэбхэ зөөдэг, минеральна үтэгжүүлгэ оруулдаг, тарилгаяа хүдэлмэриин 9—10 үдэртэ хэдэг. Мүн ургасаяа өөһэдөө хуряажа абадаг заншалтай.

Ажахын тракторна 4 бригада бүхэндэ кукурузашадай звено байгуулагдаа. Тэдэнэр бүхыдөө 741 гектарта кукуруза ургуулха юм. Мүнөө жэлдэ колхоз га бүриһөө 190 центнер кукуруза хуряажа, ниитынгээ малда 14 мянган тоннoһоо бага бэшэ шэмэ ехэтэй кукурузын силос дараа.

Б. ЖАМБАЛОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Зурууд хоорондын элдүүрилгэ хэгдэжэ байна. 2. (Зүүн гарһаа), звеное даагша М. М. Федоров, И. К. Федоровтой хөөрэлдэжэ байна.

Авторай фото.

МНР-ЭЙ ГАДААДЫН ХЭРЭГҮҮДЭЙ МИНИСТР МОСКВАДА ЕРЭЭ

МНР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр Л. Ринчин июлиин 20-до ССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыкатай уулзаа.

Совет-монгол харилсаануудые саашань хүгжөөн бэхижүүлхэ асуудалнууд, хоёр оронoй һонирходог хоорондын асуудалнууд үгэеэ ойлгоор ойлголсолгын, аха дүүгэй, хани барисаанай оршон байдалда үнэн хөөрэлдөөнэй үедэ зүбшэн хэлсэһэн байна.

Совет Социалис Республиканuудай Союзай ба Монголой Арадай Республикын хоорондо арбан жэлэй турша соо соёлой ба научна холбоо байгуулха тухай хэлсээндэ мүн лэ энэ үдэр гар табигдаа.

Советскэ правительствын зүгһөө СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, МНР-эй правительствын зүгһөө МНР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр Лодонгийн Ринчин гар табяа.

Мүн лэ энэ үдэр СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко сайлалга эмхидхэжэ, МНР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр Л. Ринчиниие хүндэлөө.

Аха дүүтэй, хани халуун оршон байдалда үнгэрһэн сайлалгын үедэ А. А. Громыко, Л. Ринчин хани ёһоной үгэнүүдые хэлэһэн байна.

МНР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр, тэдэнтэй суг ябалсаһан хүнүүд В. И. Ленинэй мавзолейдэ орожо, венок табяа. Мүн танигдаагүй солдадай хүүр дээрэ венок табигдаа.

Аха дүүгэй нягта жагсаал ба һаналаа нэгэдэлгэ

Метростройн культурын ордон соо Москвагай олониитын суглаан июлиин 20-до болоо. Эхэ оронойнгоо хүндые, бэеэ даанхай байдалые хамгаалжа байһан баатарлиг вьетнам арадтаи аха дүү ёһоор һаналаа нэгэдэжэ, тэрэниие гүнзэгы ехээр хүндэлжэ байһанаа суглаанда хабаадагшад элирхэйлэн мэдүүлээ. Тус суглаан Вьетнамай үдэртэ манай оронд үргэлжэлһэн совет-вьетнам хани барисаанай һарада США-гай эзэрхэг түрэмгэй ябуулгада эсэргүүсэн, вьетнам арадай хэжэ байһан тэмсэлдэ талархалгада зорюулагдаһан байна.

КПСС-эй ЦК-гай секретарь М. С. Соломенцев, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо Г. С. Дзоценидзе, СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй Түрүүлэгшэ Я. С. Насреддинова болон бусад президиумдэ һуугаа. ДРВ-һээ Советскэ Союзда байдаг элшэн сайд Нгуен Тхо Тян, Урда Вьетнамай Республикаһаа Советскэ Союзда байдаг элшэн сайд Данг Куанг Минь, ДРВ-гэй Национальна суглаанай саг үргэлжын комитедэй гэшүүн Ле Тхи Суен түрүүтэй вьетнам-совет хани барисаанай бүлгэмэй делегаци президиумдэ һуулсаа.

КПСС-эй МГК-гай секретарь Р. Ф. Дементьева вьетнам нүхэдые амаршалһан байна.

ВЦСПС-эй секретарь И. М. Владыченко элидхэл хээ.

Элидхэлэй һүүлээр Вьетнамай делегациие толгойлогшо Ле Тхи Суен үгэ хэлэжэ, совет арадта вьетнам арадай аха дүүгэй, хани барисаанай мэдэрэлтэй байһые элирхэйлээ.

Суглаанда хабаадагшад нэгэн дууһаар резолюци баталан абажа, үнэн зүб тэмсэл хэжэ байһан вьетнам аха дүүнэртээ али бүхы туһаламжа саашадаашье үзүүлхээр шиидэнги байһанаа лаблаа.

(ТАСС).

Аха дүүгэй талархалые бэхижүүлхэ

Вьетнамай үдэртэ, манай орон доро боложо байһан совет-вьетнам хани барисаанай һарада, США-гай эзэрхэг түрэмгэй ябуулгада эсэргүүсэн вьетнам арадай хэжэ байһан тэмсэлдэ талархалгада зорюулагдаһан митинг июлиин 21-дэ Москвагай «Красный пролетарий» гэжэ станок бүтээлгын заводто болоо. Энэ предприяти совет-вьетнам хани барисаанай бүлгэмэй гэшүүн юм.

ДРВ-гэй Национальна суглаанай саг үргэлжын комитедэй гэшүүн Ле Тхи Суен түрүүтэй вьетнам-совет хани барисаанай бүлгэмэй делегациие, ДРВ-һээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Нгуен Тхо Тяниие хүдэлмэришэд халуунаар амаршалаа.

Парткомой секретариин орлогшо А. Ершов, строгальщик И. Мальцев, Герой Чан Тхи Ванай нэрэмжэтэ бригадын гэшүүн Н. Каверин үгэ хэлэхэдээ, вьетнам арадай баатаршалгые, тэрэнэй дура хүсэлые манай оронoй ажалшад һайшаана гээд онсолон тэмдэглээ. Үнэн зүб тэмсэлдэнь Индохитадай арадуудта али бүхы туһаламжа үзүүлхэ зорилготой КПСС-эй ба Советскэ правительствын политикые совет хүнүүд ехээр һайшаана.

Экономикоёо хүгжөөлгэдэнь сэгнэшэгүй туһаламжа үзүүлһэнэйнь түлөө хүдэлмэришэдтэ, тэдэнээр дамжуулан бүхы совет хүнүүдтэ, Советскэ Союзай Коммунис партида, Советскэ правительствада делегациин гэшүүн, Ханойн механическа заводой директор Нгуен Зы Быу үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргөө. (ТАСС).

Варшавска договорто хабаададаг гүрэнүүдэй арминуудай командно-штабной һуралсал

Варшавска договорто хабаададаг гүрэнүүдэй штабуудай ба ара талын хэрэг эрхилдэг органуудай һуралсал нэгэдэмэл командованиин түсэбэй ёһоор Германиин Демократическа Республикын ба Польшын Арадай Республикын газар дээрэ 1971 оной июлиин 12-һоо 21 хүрэтэр болоһон байна.

Нэгэдэмэл зэбсэгтэ хүсэнүүдэй штаб, ГДР-эй национальна арадай армиин, Польшын сэрэгүүдэй, Совет Армиин штабууд ба ара талын хэрэг эрхилдэг органууд һуралсалда хабаадалсаа.

Варшавска договорто хабаададаг гүрэнүүдэй нэгэдэмэл зэбсэгтэ хүсэнүүдэй штабай начальник, армиин генерал С. М. Штеменко һуралсалые хүтэлбэрилээ.

Дайшалхы нягта харилсаа холбооной, үгэеэ ойлголсолгын оршон байдалда һуралсал үнгэрһэн байна. Энэ һуралсал союзна сэрэгүүдэй штабуудай болон ара талын хэрэг эрхилдэг органуудай саашадаа улам ехэ холбоотой хүдэлэлгэдэ, аха дүү арминуудай хоорондохи хани барисаа бэхижүүлгэдэ туһалаа.

ОРОНОЙМНАЙ ТАРЯАЛАН ДЭЭРЭ

ОРЕНБУРГ. Областиин эгээл урда захын Соль-Илецкэ районой ажахынууд намарай хара таряа амяарлан хуряажа захалаа. XXI партсъездын, «Трудовой актив», Чкаловай нэрэмжэтэ, «Заветы Ленина», «Россия» колхозуудта, «Южный» гэжэ совхоздо түрүүшын 10 мянган гектар таряан хадагдаба.

Мүнөө үедэ тус районой бусад ажахынууд таряа хуряалгадаа жэгдэрэн ороод байна.

***

СИМФЕРОПОЛЬ. Үдэшэндөө Крымэй колхоз, совхозуудай оньһожоруулагдаһан тоогуудта электрын галнууд яларна. Таряалан, сабшалан дээгүүр трактор, автомашинануудай хүнхинөөн замханагүй. Эндэхи таряашад үдэр һүнигүй ажаллажа, гүрэндэ таряа тушаажа байна.

Комбайнуудай хуряалга хэһэн газарта паар хахалагдадаг. Зарим ажахынууд үрэжэлтэй һайн газар дээрээ кукуруза, шара будаа болон горох, обёосой холисо тарижа, хоёрдохёо ургуулдаг. Тэрэнэй ашаар ниитын малда нилээд ехэ үбһэ тэжээл бэлэдхэгдэжэ абтана.

* * *

ЧЕРКАССЫ Областиин полинууд дээрэ мянга гаран агрегадууд таряа хуряалгада ябана. Энэ жэлдэ бороотой байжа, зарим полинуудта тарянай унаһан байгаашье һаань, механизаторнууд бүтээсэтэйгөөр ажаллажа, үдэрэйнгөө даабариие үлүүлэн дүүргэнэ.

Коминтерной нэрэмжэтэ колхозой механизаторнууд Алексей Удовик, Михаил Давигора гэгшэд «СК-3» комбайнаар халаан бүхэндөө 38 гектар хүрэтэр шэниисэ амяарлан хадана. Эдэнэр хоёр жэлэй саада тээ хуушаржа хаягдаһан комбайные заһажа, үдэрэйнгөө даабариие хоёр дахин үлүүлэн дүүргэжэ байна.

* * *

ТАМБОВ. Тус областиин Кировэй нэрэмжэтэ, «Ленинский путь», «Страна Советов» колхозууд шэнэ ургасаһаа түрүүшын 100 гаран тонно ороохо таряа гүрэндэ тушаагаа. Мүнөө үедэ эдэ ажахынууд горох хуряажа дүүргээд, хара таряа болон шэниисэеэ хуряажа байна.

Областиин механизаторнууд таряа хуряалгадаа һайнаар бэлэдхээ. Бүхы комбайнууд болон жатканууд һайнаар заһагдажа абтанхай. Унаһан таряае гээнгүйгөөр хуряажа абаха тусгаар хэрэгсэлнүүд агрегадуудта хэрэглэгдэнэ. Полинуудай хурлагдаһанай һүүлдэ удаа дары һолоомонь һүрилэгдэжэ байна.

* * *

КРАСНОДАР. Кубаньда таряа хадалга дүүрэжэ байна. Эндэхи механизаторнууд техникэ зэмсэгүүдээ бүтээсэтэйгөөр ашаглажа, һүүлэй байдалаар 1,5 миллион гектар ороохо таряа амяарлан хадаа. Тиигэжэ түсэбөө 81 процент дүүргэбэ. Мүнөө үедэ хадагдаһан таряаниинь бүхыдөө суглуулан сохигдожо абтанхай. Дунда зэргээр Краснодарай хизаарай ажахынууд гектар бүриһөө 35,8 центнер ороохо таряа сохижо абаба. Тиихэдэ шэниисын ургаса нилээд ехэ — га бүриин 36,9 центнер болоо. «Аврора» ба «Кавказ» гэдэг шэнэ сортын намарай шэниисэ тариһан ажахынууд гектарһаа 60—70 центнер ургаса хуряана.

***

ВЛАДИВОСТОК. Примориин совхозууд эртэ иргуулагдадаг «Приекульский» гэдэг сортын хартаабхые малтажа эхилээ. Ажахынууд хүдэлмэреэ бүхыдэнь оньһожорууланхай. Мүнөө полинууд дээрэ хартаабха түргөөр хуряадаг комбайнууд, мүн тусхай машинанууд ажаллажа байна.

Энэ жэлдэ 22 мянган гектарта гэхэ гү, али нёдондонойхидо орходоо мянган гектараар ехэ газарта хартаабха таригдаһан байгаа. Мүнөө ургасаяа түргөөр хуряажа абахын түлөө совхозууд тэмсэнэ. Хартаабха хуряагдаһанай һүүлдэ полинууд дээрэнь гэршүүхэ таригдана. Тиигэжэ олонхи ажахынууд нэгэ поли дээрэһээ жэлдэ хоёр ургаса хурлана.

(ТАСС).

КПСС-эй XXIV съездын табиһан асуудал

ХҮНГЭН ПРОМЫШЛЕННОСТИИН ХҮГЖЭЛТЭ

1971—75 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ агуухэ программа партиин XXIV съездын Директивэнүүдтэ хараалагдаа. Энэ программа коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулха, ороной экономико болон оборонио хүсэ бэхижүүлхэ хэрэгтэ горитой шатань болохо юм.

Социалис үйлэдбэриие хурдан түргэнөөр хүгжөөһэнэй, тэрэнэй ашаг үрэ дээшэлүүлһэнэй, научно-техническэ дэбжэлтэ туйлаһанай, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй үндэһэ һуури дээрэ арад зоной материальна болон культурна эрилтэ хангаха гээшэ шэнэ табан жэлэй гол зорилго мүн гэжэ Директивэнүүд дотор заагдана.

Коммунис партимнай «бүхы юумэ хүнэй аша туһада, хүн зоной байдал һуудал һайжаруулха хэрэгтэ зорюулха» гэһэн нангин уялгаяа удаа дараалан, хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлжэ байна. Ороной экономико хүгжөөлгын шата бүхэниинь ямар нэгэн гол шэглэлтэй, онсо зорилготой байгаа. Тиигэжэ мүнөө үеын хүгжэнги экономико байгуулагдажа, арад зоной материальна болон культурна эрилтэ гүйсэдөөр хангаха зорилго табиха арга бии болоо. Мүнөө манай совет экономико үдэртөө 2 миллиард түхэригэй ниитын продукци үйлэдбэрилнэ. Энэнь гушаад онойхиһоо аяар 10 дахин үлүү ехэ.

Арадай ажахын хүгжэлтэ, экономическа арга боломжонуудһай арад зоной бодото олзо дээшэлүүлхэ, хэрэглэлэй эд бараа ехээр бүтээн гаргаха, элдэб эрилтэ хангаха, зорилго бэелүүлхэ арга олгоно. Энэ табан жэлэй хугасаада худалдаанай эд бараанай эрьесэ 1,4 дахин дээшэлүүлэгдэхээр хараалагдаа. Культурно-ажаһуудалай хэрэглэлэй зүйлнүүд ехээр гаргагдаха. Гэр байра олоор баригдаха, табан жэлэй хугасаада 565—575 миллион дүрбэлжэн метр байрын талмай ашаглалгада тушаагдаха гэжэ түсэблэгдөө.

Арад зоной материальна болон культурна байдал һайжаруулха гэһэн партиин XXIV съездын хараалһан гол зорилго бэелүүлхэ арга боломжо хангахаар арадай ажахын һалбаринууд хүгжөөгдэхэ юм. Хүнгэн болон эдеэ хоолой промышленность булюу түргэнөөр хүгжөөгдэхэ. Юһэдэхи табан жэлэй туршада промышленна продукциин хэмжээн жэлдээ дунда зэргээр 7,3—7,9 процентээр дээшэлхэ. Тиихэдээ хэрэглэлэй зүйлнүүдые үйлэдбэрилгэ 7,6—8,2 процентээр ехэ болохо юм.

Тиихэтэй хамта хүндэ индустри, илангаяа техническэ дэбжэлтэ туйлаха һалбаринууд урданайхи мэтэ хурдан түргэнөөр хүгжөөгдэхэ болоно.

Шэнэ табан жэлдэ хүнгэн промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй урда харюусалгатай зорилго табигдаа. Совет арадай хэрэглэмжэ хангаха шанар һайнтай эд бараа, хубсаһа хунар, гутал гэхэ мэтэ зүйлнүүдые олоор бүтээхэ хэрэгтэй байна. **Эдэ һалбаринуудай продукци үйлэдбэрилгые 33—40 процентээр дээшэлүүлхэ гэжэ Директивэнүүд дотор заагдана.**

Совет арадай хэрэглэмжэ хангахын тула 1975 ондо 10,5—11 миллиард дүрбэлжэн метр бүд нэхэхэ, 800—830 миллион паар гутал, 35,9 миллион түхэригэй культурно-ажаһуудалай болон ажахын эд хэрэгсэл бүтээхээр хараалагдаба. Арад зоной хэрэглэлэй эд бараа ехээр бүтээн гаргахын тула хүнгэн промышленностиин предприятинуудые техническэ талаарнь зэбсэгжүүлхэ шухала. Эдэ предприятинуудай бүтээсэ хоёр дахин дээшэлхэ юм. Шэнэ предприятинууд баригдаха, хуушануудынь һэльбэн заһабарилагдаха. Бүтээсэ ехэтэй шэнэ түхеэрэлгэ тодхоһоной ашаар ажалай бүтээсэ горитойгоор дээшэлүүлхэ гэжэ хараалагдаа. Бүтээн гаргадаг продукциин шанар һайжаруулха, ассортиментыень олошоруулха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдана.

Хүнгэн промышленностиие хүгжөөхэ зорилго бэелүүлхын тула капитальна барилга олоор эрхилхэ хэрэгтэй. Үнгэрһэн табан жэлэйхитэй сасуулхада, хүнгэн промышленностиие хүгжөөлгэдэ 90 процентээр үлүү ехэ капитальна һомололго зорюулагдана.

Мүн энэ **промышленностиин машина, түхеэрэлгэ хэдэг машина бүтээлгын** һалбаринуудта ехэ мүнгэн зөөри һомологдохо.

Партиин XXIV съездын табиһан зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ байгаалиин баялигуудаар баян Сибирь мүн лэ ехэ һуури эзэлхэ ёһотой болоно. Арад зоной хэрэглэлэй эд бараа гаргаха олон томо, бага предприятинууд эндэ байгуулагдаха. Энээнһээ урид эндэ ажаһуугшадай хэрэглэмжэ, эрилтэ хангадаг зүйлнүүд ондоо тээһээ асарагдадаг байгаа. Харин иимэ зүйлнүүдые нютаг дээрээ бүтээхэ арга боломжо дууһан бии.

Тэрэ тоодо Буряадаймнай республикын хүнгэн промышленность ехээр хүгжөөгдэхэ, шэнэ предприятинууд баригдаха юм. Шэнэ табан жэлнүүдэй үедэ нарин сэмбын фабрика үргэдхэгдэжэ, хүсэ шадалынь мүнөө үеынхиһөө хоёр дахин дээшэлхэ ёһотой. Фабрикын үргэдхэгдэһэнэй һүүлээр жэлдээ 2—2,5 миллион метрээр үлүү ехэ нооһон бүд нэхэн гаргаха арга боломжо байгуулагдаха ушартай. Ажал хэрэгээрээ алдаршаһан энэ коллектив продукциингаа шанар улам һайжаруулха, ассортиментыень олошоруулха зорилго урдаа табяа.

Жэлдээ 8,5 миллион трикотаж гадар хубсаһа нэхэдэг фабрика Улаан-Үдэдэ баригдахаар хараалагдана. Энэ **фабрикын ашаглалгада оруулагдахада, республикада ажаһуугшадые трикотаж гадар хубсаһаар хангаха эрилтэ гүйсэд хангагдаад, ороной бусад районуудта эльгээхэ аргатай болохо юм.** Улаан-Үдэдэ баригдахаар түсэблэгдэһэн гуталай фабрика жэлдээ 3,5 миллион паар гутал оёжо, худалдан абагшадай эрилтэ хангаха ёһотой болоно. Жэлдээ 500 мянган паар валенка дараха фабрика барихаар хараалагдана. Хүнгэн промышленностиин эдэ предприятинуудые байгуулха, түүхэй эдээр хангаха ехэ арга боломжо бии гээшэ.

Нютагай промышленностиин предприятинуудта үргэн хэрэглэлэй эд бараан бүри олоор үйлэдбэрилэгдэхэ болоо. Зарим предприятинууд һэльбэн заһабарилагдажа, шэнэ түхеэрэлгээр хангагдаха юм. Жэлэй туршада 300 мянган түхэригһөө үлүү ехэ хубсаһа оёдог фабрика Бабушкин городто баригдажа, энэ жэлэй хугасаада ашаглалгада тушаагдаха байна. Хяагтын ээрэлгын-трикотажна фабрика үргэдхэгдэжэ, шэрдэлгын шэнэ цех баригдаха болоо. Ангай арһаар гадар дулаан хубсаһа оёхо цех Сүхын арһанай заводто барихаар хараалагдана. Галуута-Нуурай оёдолой фабрика үргэдхэгдэхэ, Бэшүүрэй болон Улаан-Үдын фабриканууд шэнэдхэн байгуулагдаха юм. Шаажан гүйлгэһэн амһарта хэдэг Кировэй нэрэмжэтэ заводой хүсэ шадал горитой ехээр дээшэлхэ, мүнөө үеынхиһөө хоёр дахин олон амһарта хэгдэхэ.

Арад зоной хэрэглэмжын эд бараа бүтээдэг хүнгэн болон нютагай промышленностиин предприятинуудые шэнээр байгуулха, хуушануудыень шэнэдхэн заһагдажа, продукци үйлэдбэрилгэ үргэдхэхэтэй хамта **машина бүтээлгын, металл болбосоруулгын, модо болбосоруулгын предприятинуудта үргэн хэрэглэлэй зүйлнүүдые бүтээн гаргаха гэһэн зорилго съездын Директивэнүүдтэ хараалагдаа.** Республикымнай эдэ предприятинууд иимэ зүйлнүүдые бүтээн гаргаха арга боломжотой гээшэ.

Хүнгэн болон нютагай промышленностиин, мүн промышленна ондоо предприятинууд үргэн хэрэглэлэй эд бараа бүтээн гаргажа, республикынгаа арад зониие хангахаһаа гадна, ороной бусад районуудта эдэ зүйлнүүдые эльгээжэ байха болоно.

Ниитын үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ асуудалда партиин XXIV съезд ехэ анхарал хандуулаа. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй, ажалай зэр зэмсэг ашагтай һайнаар хэрэглэһэнэй, захиргаанай аппарат үсөөрүүлһэнэй, элдэб үлүү гаргаша бага болгоһоной ашаар ниитын үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлэгдэхэ ушартай. Республикымнай эдэ предприятинууд иимэ зорилго шиидхэхэ, үргэн хэрэглэлэй эд бараа ехээр үйлэ[дбэрилхэ] арга боломжонуудтай байна. [...] промышленностиин предприя[тинууд]та материальна гаргашань [...] Тэрэнь продукциин өөрынь [...] хямдаруулха хэрэгтэ ехэ хүй[...]дэг. Элдэб гаргаша бага [...] түүхэй эд болон материал [...] үйлэдбэриин ашаг үрэ дээш[элүүлхэ] зорилго табигдаа.

Үйлэдбэриие ашаг үрэтэй [...] хидхэбэл, элдэб гаргаша бага [...] хоһоо гадна, продукциин шан[ар һай]жаруулха арга хангагдаха [...].

Арад зоной материальн[а болон] культурна эрилтэ хангаха [...] партиин XXIV съездын ший[...] бодото дээрэнь бэелүүлхэ [...] хүнгэн болон нютагай пром[ышлен]ность ехэ һуури эзэлхэ ёһотой [...] мэһээ эдэ промышленностиин [пред]приятинуудай ажал һайж[аруулха] бүтээн гаргадаг продукциин [...] дээшэлүүлхэ гээшэ ехэ шухал[а] го гэжэ тоологдоно. Арад зо[ной хэ]рэглэмжын эд бараа бүтээн [...] промышленностиин коллектив[...] лэдбэриингөө арга боломж[о] элирүүлэн ажалай бүтээсэ [...]лүүлхэ, табан жэлэй түсэб[...] раалагдаһан зорилго бэелүүл[...]гин уялгатай.

П. ХАНД[...]
Буряадай филиалай [...]
хүдэлмэрил[...]

ҺАРЬДАГАЙ МАЛШАД ДЭМЖЭНЭ

Гол түлэб мяханай шэглэлтэй эбэртэ бодо мал үсхэбэрилдэг аймагаймнай колхоз, совхозуудай малшад шэнэ табан жэлэй түрүүшын зунай тунга ногоондо малаа һайнаар бэлшээн таргалуулхаар оролдожо байһаниинь элитэ. Тэдэнэй нэгэн Далахайн совхозой үнинэй малшан Долгор Жалсараева намартаа мяханда тушаагдаха 138 хашараг харууһалха зуураа, нёдондонойхиһоо дутуугүйгөөр таргалуулха зорилго урдаа табинхай, оролдосотой ажаллажа байна. Энэ нүхэрнай үнгэрэгшэ жэл хаража байһан үхэр бүриингөө шэгнүүрые сүүдхэдөө 1016 граммаар нэмээжэ амжаа бэлэй. Тиихэдэ тус совхозой Ламажап Дылыковэй гүүртын малшад 140 гаран бяруу зунай бэлшээридэ һайнаар таргалуулжа, тус бүриин шэгнүүрые килограммаар нэмээхээр хараална.

Һубай малай шэгнүүрые сүүдхын килограммаар нэмээхын түлөө социалис мүрысөөндэ оролсоһон Баянголой совхозой үхэршэд баһал эмхитэйгээр ажаллана. Залуу мал харууһалдаг Р. Д. Найданов, А. Дамбаев, Г. Дагбаев болон бусад хүхэ ногооной үедэ бяруу, хашараг бүхэнэйнгөө шэгнүүрые 1100 граммһаа бага бэшээр дээшэлүүлхэ социалис уялга абанхай юм.

Ондоошо жэлдэ даажа абаһан залуу мал бүхэнэй шэгнүүрые зунай бэлшээриин турша соо сүүдхын килограммһаа дээшэ нэмээһэн мал адуулагшад: «Победа» колхозой Х. Д. Гармаев, XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой Г. Дулмаев дээшэлүүлэгдэмэл уялга абажа, даалгагдаһан малаа бэлшээн таргалуулжа байна.

Мүнөө зунай бэлшээриин «100 үдэртэ 100 килограммда хүргэе» гэһэн уряа доро аймагай малшад жагсажа, социалис мүрысөөндэ хам оролсон ажаллажа байнхай.

Манай корр.
Захааминай аймаг.

Ида Ефремовна Дистерова Тимлюйн асбесто-цементын хэрэгсэлнүүдэй заводто хүдэлмэрилжэ эхилһээр үнинэй юм. Энэ нүхэр шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй даабариие болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсожо, жэлэй эхинһээ үдэр, һара бүриингөө даабариие үлүүлэн дүүргэнэ. Нүхэр Дистерова коммунис ажалай ударнигай нэрэ солодо хүртэнхэй юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: И. Е. Дистерова.

Е. ЗАХАРОВАЙ фото.

ТУҺАЛАМЖАЯА ҮРГЭДХЭНЭ

Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын завод Яруунын аймагай совхозуудта 10-дахи жэлээ шефскэ туһаламжа хүргэнэ. Тиин заводой хүдэлмэришэдэй хүсөөр нилээд олон малай болон хүн зоной ажаһууха байранууд баригдаһан байха юм.

Ганса энэ оной турша соо «Комсомольский» совхоздо үхэрэй хоёр байра, байрын хоёр гэр, Инсэпгын совхоздо — малай нэгэ байра, хоёр байратай нэгэ гэр, Яруунын совхоздо — малай нэгэ байра гэхэ мэтэ ашаглалгада үгтөөд байна. Гэхэ зуура, үшөө олон байранууд баригдажа, зариманиинь һаяар, нүгөөдүүлынь жэлэй дууһатар бэлэн болгогдохоор хараалагдана. Тиихэдэ аймагай түб Нарһатын ажалшадта ЛВРЗ-гэй хүдэлмэришэд соёлой шэнэ байшан бэлэглэһэн байна.

Мүнөө тэжээл бэлэдхэлгэдэ туһалхаяа 350 хүдэлмэришэд һаялын үдэрнүүдтэ Ярууна гарахань. Тэдэнэрэй наядынь механизаторнууд. Тэрэшэлэн Загарайн аймагай Онохойн совхоздо туһа хүргэлсэхэ шиидхэбэри завод абаа һэн. Арбан табан гектар газар дээрэ овощ ургуулжа үгэхын тула мүнөө горитой хүдэлмэри ябуулагдана. Амаралтын үдэрнүүдтэ тус ажахыда зуу гаран хүн ошожо, нилээд юумэ огород дээрэ бүтээлсэнэ.

В. КОРНАУХОВА.

РЕДАКЦИДА ХАРЮУСАНА

ХЭМЖЭЭН АБТАА

Бүхэли үбэлдөө зайн галаар хангагдаагүй байжа, ажал хэрэгнай хойшо татагдахаһаа гадна, ажабайдалнай һонигүйгөөр үнгэрнэ гэжэ пенсионер Вениамин Валерианович Манзырев Баунтын аймагай Баргалино нютагһаа манай редакцида дуулгаһан байгаа.

Нүхэр Манзыревай бэшэг Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Советдэ эльгээгдэжэ, иимэ харюу абтаба:

— Баргалино тосхониие зайн галаар хангаха асуудал шиидхэгдэжэ байна. «ЖЭС-30» түхэлэй дизельнэ электростанцинуудай республикада асарагдахада, энэ тосхондо табигдахые эльгээгдэхэ юм. Энээн тушаа Муйска сельсоведэй гүйсэдхэхэ комитедтэ мэдээсэгдээ, — гэжэ тэдээндэ харюусагдана.

АЖАЛДАА АЛДАРТАЙ, ЗОНДОО ХҮНДЭТЭ[Й]

Автомашинамнай Хуртагын хушуу тойрон гаража, уданшьегүй манай урда ялагар салагар шэнэхэн барилгануудтай үргэн ехэ тосхон харагдашана. Энэ хадаа Захааминай аймагай эгээл томо ажахы болоһон XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой түб һуурин — Хамни тосхон. Урдань Хамни аймагай хүдөө тосхонуудай дунда тон юрын, хуушанай модон гэрнүүдтэй, тэрэ саанаа нилээд таранги һуурин газар байһан юм. Харин хэдэхэн жэл соо танигдахаар бэшэ болотороо хубилаа. «Хуушанай Хамни бэшэ, Шэнэ Хамни» гэжэ харгыгаар ябаһан зон, тосхоной ойгуур гарахадаа, атаархангяар хөөрэлдэдэг.

«Шэнэ Хамни...» Нээрээл, энэ зүб хэлэгдэһэн үгэ. Үнгэрэгшэ, наймадахи табан жэлэй туршада эндэхи колхознигууд хүдөө нютагайнгаа барилгые промышленна үндэһэ һуури дээрэ эрхилдэг боложо, хэдэ хэдэн бата бэхи, мүнөө сагай шулуун барилгануудые бодхоогоо юм. Үнгэрэгшэ табан жэлэй түсэбөөр тон түрүүндэ тосхоной тэг дунда үндэр һайхан Соёлой ордон бодоо. 350 һууритай энэ ордон тосхоной шэмэг болонхой. Тэрэнэй һүүлээр колхозой правлениин хоёр дабхар шулуун байшан, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй, малшадай һууха хоёр квартиратай хэдэн гэрнүүд, уһа бүлэн гаргаха башни, 400 үнеэнэй багтаамжатай типовой байра тугалай байратайгаар эндэ баригдаа. Эдээнһээ гадна, колхозой бэшэ гурбан отделенидэ хэды олон барилганууд шулуугааршье, модооршье баригдаа гээшэб. Эдэ жэлнүүдтэ колхознигуудай гурбанай нэгэ хуби шахуунь шэнэ гэрнүүдые толлоо.

Энэ ехэ барилга хадаа колхозой экономикын бэхижэжэ, ажахын хүгжэжэ байһаниие гэршэлнэ. Капитальна барилгада жэл ерэхэ бүри мүнгэ зөөри ехээр һомологдодог болоно.

— Шэнэ табан жэлэймнай зорилгонууд буришье ехэ, — гэжэ колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Хамаев хөөрэнэ.

Юһэдэхи табан жэлдэ культурно-ажаһуудалай хэдэ хэдэн гэр байрануудһаа гадна, үйлэдбэриин барилганууд, гол түлэбтөө малай типовой байранууд олоор баригдахаар хараалагдана. Колхоз барилгашадай һайн кадрнуудтай болонхой.

— Ганса манай Махашараевич юунтэй сэгнэлтэй, хэнтэй сасуулалтатай барилгашан гээшэб, — гэжэ Юрий Семёнович хөөрэнэ.— Ёһотой уран дархан, ямаршье инженерһээ дутахагүй техник барилгашан, шадабаритай эмхидхэлшэ.

Саашань түрүүлэгшэ колхозойнгоо хамаг бүхы барилгануудые эмхидхэжэ байдаг техник-барилгашан Дэмбэрэл Дылгиров тухай һонирхолтойгоор хөөрэнэ. Нигэжэ хөөрэлдэһөөр байтарнай шоссе харгыһаа нааша мотоциклтай хүн харагдаба.

— Мүн даа, хөөрэлдэһөөр байтарнай Дэмбэрэл Махашараевичнайшье ерэбэ. Үглөөдэр аймсоведэй сесси. Дууланхай ябана бэзэ даа, тиигэбэшье һануулхабди,—гэжэ Юрий Семёнович нүхэдтөө захина.

Уданшьегүй мотоциклтай хүн правлениин газаа ерэжэ, малай гүүртэ, отарануудаар, полинууд дээгүүр ябахаяа түхеэржэ байһан түрүүлэгшэтээ энэ тэрэ асуудалнуудые шиидхэнэ. 60 дүтэлжэ байһан наһанай, наранда дүрэһэн хүрин хара шарайтай, сула бэетэй энэ хүн гансашье Хамни нютагтаа бэшэ, бүхы Захааминайнгаа аймагта суутай барилгашан юм. Дэмбэрэл Махашараевич бүри гушаад онуудта Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадта барилга хэжэ захалһан намтартай. Комбинадай капитально-барилгын управленидэ ажаллахадаал тэрэ промышленна барилгын мэргэжэл олоһон байха юм. Тиигээд 10 гаран жэлэй саада тээ нютагаа бусажа ерэхэдэнь, колхозой правлени барилгын бригадые даалгаһан байна.

Тэрэ гэһэн сагһаа хойшо нүхэр Дылгировэй гараар, тэрэнэй хүтэлбэреэр 4 отделенитэй колхоздо хэдэн олон барилга типовой нарин проектээр бодхоогдодог болоһон. Хэды орёо, хүшэр проекттэйшье һаань, Дэмбэрэл Махашараевич ехэ ехэ барилгануудые бүхы заабаряарнь бодхоолгодог. Жэшээлхэдэ, мүнөө тарянай тоог дээрэ «КЗС-20» гэжэ машинын тодхогдохо һууринь түхеэрэгдэжэ байна. Хэдэн олон траншейнүүд малтагдаха, то[...]ринаар тодхогдохо орёо нари[н] хеэрэлгэ. Зүгөөр энэ систе[м] һайнаар тодхожо, дүүрэн [...] соорнь ашаглажа шадабал, [...] соо арбаад автомашина тар[...] бэрлэжэ, хатаажа байхын [...] саашадаа нойтон тарянай [...] дышье тоог дээрэ бууужа [...] дань айхаар бэшэ болохонь. [...] ургасын тарянай тоог дээр[э] тар энэ хүсэ ехэтэй систем[...] тагүй хүдэлгэгдэһэн, уридш[...] туршажа үзэгдэһэн байха [...]тэй. Колхоздо нэгэ доро хэдэ[...] зарта барилга хэгдэжэ байн[а] Дунда һургуулиин газаа с[...] зал, Хуртагын отделенидэ 150 [...]нэй һууритай клуб, 350 то[...] мал уяанда байлгажа шахаха [...] повой байра, тус бүридөө [...] толгойн багтаамжатай туг[...] хоёр байра, 600—600 тол[...] багтаамжатай хониной 2 ба[...] малшадай һууха гэрнүүд бари[...]жа байна. Хамта 59 гаран [...] хэдэн бригада боложо хубаар[...] ажаллана. Эдэ олон бригада[...]дай ажалые эмхидхэхэ, тоо бү[...] хэл хэхэ, тэдэниие барилгын [ма]териалаар хангаха, хэжэ бай[...] хүдэлмэриень хинан шал[...] байха уялга техник-барилгаш[...] даалгагданхай.

— Манайш Махашараевич [мо]тоциклдаа һуужа абабал лэ, [...]бэн отделениингээ барилган[...] дээгүүр гүйлгэжэ байдаг юм, — гэжэ Юрий Семенович хөөрэнэ.

Хүнэй оролдосотой шула[...] ажалые, эдэбхи үүсхэлые, [...] шадабариие зон нүхэд хэз[...] мэдэдэг, гүрэн түрэшье обёор[...] анхардаг. Наймадахи табан [жэл]дэ шударгы һайнаар ажалла[...]найнь, барилгада эдэбхи үү[...] гаргаһанайнь түлөө гүрэн [...] нүхэр Дылгировые Ажалай У[...]тугай орденоор шагнаа. Колхоз[...] хүндэтэй, томоотой, үнэн с[...] ажабайдал болон ажал хүдэлм[...] һайн мэдэхэ байһан туладань [ню]тагай зон Дэмбэрэл Махашарае[вичые] мүнөө зун аймагай Совет[эй] депутадаар һунгаһан байна.

Ажал хүдэлмэридөө, олонии[...] хэрэгтэ эдэбхитэйгээр ханда[...] түрүү барилгашан үйлэдбэри[...] шадамар эмхидхэлшэ Дэмбэ[рэл] Дылгиров засаг түрын зурга[...] дашье зон нүхэдэйнгөө этигэл [...]дабариие харюулхань лабтай.

Д. ЦЫРЕНЖАПОВ,
манай корр.

Совет орон доторнай

Ажахы бүхэндэ—уһалагдадаг бэлшээри

СТАВРОПОЛЬ. Энэ жэлдэ Ставрополиин хизаарта 6 мянган гектарһаа үлүү бэлшээриин газар олон жэлэй туршада хэрэглэгдэхээр культурна бэлшээри болгогдохо юм. Энэ газартань залаата, мүн бобово ургамалнууд таригдаха. Мүнөө эндэ газар уһалха хэрэгсэлнүүд түхеэрэгдэжэ, бэлшээриин газар хашаалагдажа байна.

Иимэ бэлшээри аша үрэ ехэтэй. Жэшээлхэдэ, Георгиевскэ районой «Советская Россия» колхозой малшад 66 гектар сабшалан культурна бэлшээри болгоод, 300 толгой эбэртэ бодо мал гурбадахи жэлээ харууһалжа байна. Уһалагдадаг бэлшээри дээрэ илангаяа хонидые адуулхада һайн. Энээн тушаа түрүүшын дүй дүршэл юу харуулнаб гэбэл, ган гасууртай байдаг Ставрополиин хизаарта 1 гектар газар дээрэ дунда зэргээр 20 хони барижа байхада болохо байна.

Хонидой байрануудшье ондоогоор түхеэрэгдэдэг болобо. Урдань тус хизаарта үсөөн хонидой байха байранууд түхеэрэгдэдэг һаа, мүнөө бэлшээриин газар уһалагдадаг боложо, промышленна арганууд хэрэглэгдэнэ. Культурна бэлшээри дээрэ 32 тусгаар комплекс түхеэрэгдэнхэй. Тэдээндэ 5-5 мянга, мүн тэрэнһээ олон хонид байлгагдана. Табан жэлэй эсэстэ тус хизаарта оньһожоруулагдаһан фермэнүүд бүри олошоруулагдаха юм. Бүхыдөө эндэ 20 мянган гектар сабшалан уһалагдажа байха болоно.

* * *

ТАЛЛИН. Эстониин малшад культурна бэлшээриие шадамараар хэрэглэдэг болоо. Эндэ уһа сасадаг тусгаар машинанууд ажаллана. Тиигэжэ бэлшээри дээрэ мал олоор адуулагдахаһаа гадна, тэндэһээнь үбһэ тэжээл бэлэдхэгдэдэг болонхой.

Газар тарялан болон мелиораци эрхилхэ Эстониин эрдэм-шэнжэлэлгын институдай «Саку» гэдэг туршалга-үйлэдбэрилгын совхоздо культурна бэлшээриие ашагтайгаар хэрэглэхэ шэнэ арга нэбтэрүүлэгдэнэ. Эндэ зунай сагта гектар бүриһөө 10 тонно һү абаха арга олгоо. Тус республикада мүнөө жэл 120 мянган гектар хүрэтэр бэлшээри уһалагдадаг болохо. Тиимэ газарнуудта мал олоор үсхэбэрилдэг томо комбинадууд — малай томо комплекснууд баригдана. Культурна бэлшээринүүдтэ хабарай эхинһээ хойшо намар орой болотор һаалиин үнеэд, мяханда шахагдаха залуу мал харууһалагдана.

* * *

СМОЛЕНСК. Олон жэлэй туршада хэрэглэгдэхэ культурна бэлшээринүүд Смоленскын областьдо бии болгогдожо байна. Эндэ Починковско районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түбэй фермын дэргэдэ культурна бэлшээри бии болоо. Тэрэниие механизаторнууд бэлдэһэн байха юм. Тэдэнэр түрүүн газарыень хахалаад, һайнаар үтэгжүүлһэн, тиигээд ногоо ургуулһан байгаа. Мүнөө бэлшээриин зарим загуунуудта үнеэд адуулагдажа байна. Культурна бэлшээридэ харууһалагдадаг үнеэдһээ нэгэ һарын туршада нёдондонойхиһоо 22 килограммаар ехэ һүн һаагдаа.

Демидовскэ районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо 100 гектар бэлшээри хахалагдажа, ногоон ургуулагдаба. Тиигэжэ эндэхид зунай сагта һаагдаһан һүнэй үнэ сэнгые 25 процентээр хямдаруулаа. Энэ жэлдэ областиин колхозуудта 8 мянган гектар газарта культурна сабшалан бии болгогдохоор хараалагдана.

(ТАСС).

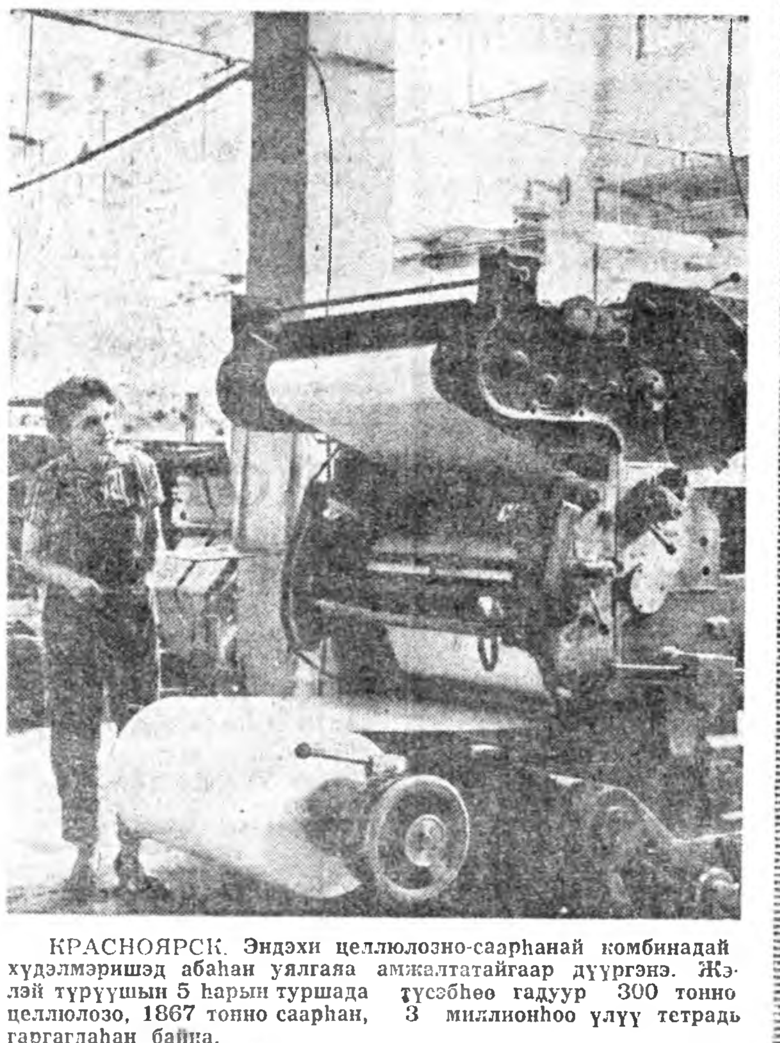

КРАСНОЯРСК. **Эндэхи целлюлозно-саарһанай комбинадай хүдэлмэришэд абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэнэ. Жэлэй түрүүшын 5 һарын туршада түсэбһөө гадуур 300 тонно целлюлозо, 1867 тонно саарһан, 3 миллионһоо үлүү тетрадь гаргагдаһан байна.**

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: **тетрадь хэдэг цех соо. Агрегадай дэргэдэ ахалагша машинист А. Костромина.**

ТАСС-ай фотохронико.

ТҮРҮҮШЫ[...]

Ажалшадай эрилтэ һайнаар хангахын тү[...]

Ажалшадай байдал һуудал улам һайжаруулха хэрэг шэнэ табан жэл соо совет гүрэнэй туйлаха зорилго гэжэ партиимнай XXIV съезд тодорхойлһон хаям. Тиин улад зоной гэр тойроной элдэб эрилтэ хэрэглэмжые хангалгын хэмжээн хоёр дахин шахуу үргэдхэгдэхөөр хараалагдана.

Шэнэ табан жэлээр манай фабрикын коллективэй урда табигдаһан зорилго тодорхойлон абабал, үйлэдбэриингөө хэмжээе 1970 онойхиһоо хоёр дахин ехэ болгохо хараа түсэбтэйбди. Ондоогоор хэлэбэл, үйлэдбэриин талмай үргэдхэнгүйгөөр, имагтал шэнэ технологи хэрэглэһэнэй, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй аша туһаар жэл бүри 20 процентээр урда урданайхиһаа ехэ продукци гаргаха болонобди. Энэ хадаа манай тон хүндэтэй, харюусалгатай даалгабари болоно. Юуб гэхэдэ, манай фабрикын гаргадаг продукци гансата олоор үни удаан саг соо нэгэ янзаар бүтээгдэдэггүй, харин улад зоной захиһан соо олон ондоо түхэлтэйгөөр, элдэб хэмтэйгээр гүйсэдхэгдэдэг юм. Нооһон утаһаар оёһон хүүгэдэй малгайханһаа эхилээд, һү[...]шын моодоор бүтээһэн эхэ[...]нүүдэй үмдэхэ плати, кос[тюм] хүрэтэр хоёр зуугаадһаа на[...] элдэб янзын трикотаж га[дар] хубсаһа оёнобди. Манай фа[бри]када нарин нооһоор нэхэгд[...] һайхан үнгэтэй хубсаһые [...]нүүд гоёжо үмдэдэг [...] Тиимэһээ улад зон захил [...] дээ эрилтэ ехэтэйгээр ханда[...] шэнэ түхэлтэйгөөр һүүлэй [...] доор оёһон хубсаһанда е[хэ] захил хэдэг. Фабрикынгаа [...] солые бууруулхагүй, зоной [...]гажа байгаа эрилтые шад[...]һаа һайнаар хангахые [колл]ективэймнай гэшүүн бүхэн [...] сэдьхэлһээ оролдоно гэхэдэ, [...] дуу болохогүй.

Мүнөө жэлэй түрүүшы[н ...] хад жэлые амжалтатай[...] дүүргээбди. Илангаяа хүдөө [...] тагуудта ажаһуудаг зоной [...] хил дүүргэхэ талаар даалга[...]ряа 25 процентээр үлүүлээ[...] гэхэ гү, али тодорхойлон хэ[...]бэл, дүшэн таба мянган тү[хэ]ригһөө үлүү ехэ мүнгэнэй [...]котаж, элдэб янзын хубса[һа] хүдөөгэй ажалшадта хүрг[...]һэн байна. Ажалайнгаа [...] байдалаар түб газарһаа холу[...]

У ТАНДА А. А. ГРОМЫКЫН ЭЛЬГЭЭҺЭН БЭШЭГ

ООН-ой Генеральна Ассамблейн 25-дахи сесси социалис оронуудай үүсхэлээр уласхоорондын аюулгүй байдал бэхижүүлхэ тухай Деклараци баталан абаа һэн. Энэ Декларациие дүүргэлтэ болгон абтаһан хэмжээнүүд тухай Генеральна Ассамблейн 26-дахи сессидэ элидхэл хэхыень ООН-ой генеральна секретарьта даалгагдаһан байгаа. Энээнтэй дашарамдуулан У. Танай табиһан асуудалда харюу болгон, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр А. А. Громыко тэрээндэ бэшэг эльгээбэ. Тэрэ бэшэг соонь иигэжэ хэлэгдэнэ.

Эб найрамдал ба уласхоорондын хани харилсаанай шухала зэбсэг мүн гэжэ Нэгэдэмэл Нацинуудай Организацие Советскэ правительство харана, тиин гол шухала уг зорилгоёо дүүргэлгэдэ хүсэл оролдолгоёо элсүүлжэ байһан ашаг ехэтэй, нэрэ хүндэтэй орган байхыень хүсэнэ. ООН-ой үмэнэ табигдаһан экономическэ, социальна болон бусад зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэлгэ болбол энэ организациин гол зорилго — уласхоорондын эб найрамдал ба аюулгүй байдал хангаха, амгалан байдалда, тохёолдоһон аюулые сараха, усадхаха, ээрхэг түримхэй ябуулгануудые болюулха зорилго шиидхэлгэһээ сэхэ дулдыдана гээд Советскэ правительство тоолоно.

Советскэ правительствын гадаадын политикын юрэнхы хараа шугам, мүн тэрэнэй тодорхой ажал ябуулга хадаа Декларациин бүхы дүримүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхэ шууд сэхэ хүсэлтэй байһаниинь гэршэлнэ гээд бэшэг соо хэлэгдэнэ. Амгалан байдалые эдэбхитэйгээр хамгаалха политика Советскэ Союзай бүхы түүхэ соогоо бэелүүлдэг хэлбэришэгүй хараа шугам мүн. Энэнь Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIV съездын баталан абаһан эб найрамдалай, уласхоорондын хани харилсаанай тодорхой программаар дахинаа гэршэлэгдэнэ. Эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй түрүүшын эгнээдэ Индохитадтахи, Дүтын Зүүн зүгтэхи дайнай гуламтануудые усадхаха, дайн сэрэгэй шэнэ гуламтануудые сараха зорилго табигдана гээд саашань бэшэг соо хэлэгдэнэ.

Индохитадтахи, Дүтын Зүүн зүгтэхи сэрэгэй гуламтанууд болбол ээрхэг түримхэй доботолгодо дайрагдаһан гүрэнүүд болон арадуудай хуулита эрхэнүүдые бүрин хараадаа абалсаһан гуримшуулгын үндэһэ һуури дээрэ, гадаадын хамааралсалгүйгөөр өөрынгөө хуби заяае шиидхэхэ арадуудай эрхые дахинаа баталһан Декларациин үндэһэ һуури дээрэ усадхагдаха ёһотой гэжэ Советскэ правительство батаар этигэнэ.

Советскэ правительство Индохитадай арадуудта эсэргүү империалис ээрхэг түримхэй доботолгые болюулхын түлөө шууд сэхээр оролдоно. Индохитадтахи асуудалнуудые шиидхэхэ зохисотой үндэһэ һуури гэбэл, Вьетнамай Демократическа Республикын правительствын, Урда Вьетнамай республикын революционно саг зуурын правительствын, Камбоджын Национальна нэгэдэмэл фронтын, Лаосой патриотическа фронтын дурадхаһан элитэ дурадхалнууд мүн болоно.

Уласхоорондын эб найрамдал ба аюулгүйе хангахын түлөө Аюулгүйн Соведэй гол харюусалгые бэелүүлхын тула хүсэл оролдолгоёо эдэбхижүүлхыень уряалжа, Аюулгүйн Соведэй саг үргэлжын гэшүүдэй нэгэн байһан Советскэ Союзда Деклараци хандана. Тиимэһээнь Советскэ Союз Аюулгүйн Соведэй 1967 оной ноябриин 22-ой резолюциин бүхы хубиие, дүримүүдые хүсэдөөр дүүргэхын үндэһэ һуури дээрэ Дүтын Зүүн зүгтэ политическэ гуримшуулга тогтоохын түлөө оролдоно. Советскэ правительство бүхы оронуудтай — аюулгүйн Соведэй саг үргэлжын гэшүүдтэй хамта Дүтын Зүүн зүгтэ политическэ гуримшуулгын уласхоорондын түшэг тулгуури байгуулгада хабаадахаар бэлэн гээд саашань бэшэг соо онсолон тэмдэглэгдэнэ.

Эб найрамдал байгуулхын, бэхижүүлхын тула ээрхэг түримхэй ямаршье ябуулгада, уласхоорондын һүйдхэлтэ ябуулгада дары шанга сохилто үгэхэ хэрэгтэй гээд бэшэг соо хэлэгдэнэ. Иимэ зорилгоор Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин арга боломжыень бүрин түгэсөөр хэрэглэхэ шухала гээд Советскэ правительство тоолоно. Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин ашаг үрые, нэрэ хүндые үнэхөөр дээшэлүүлхын тула ООН гүрэн бүхэнэй бодото эрхые хүндэлхэ ёһотой. Тиихын тула ООН-до КНР-эй хуулита эрхые һэргээн байгуулжа, энэ организациһаа чанкайшистнуудые намнаа һаа, туһатай байгаа.

Германиин хоёр гүрэниие — Германиин Демократическа Республика ба ФРГ-е ООН-до абаха тухай асуудал хойшолуулангүй зүбөөр шиидхэхэ хэрэгтэй. Корейн Арадай Демократическа Республика түшаа ООН-дохи газаашалгын ябуулгые усадхаха саг ерээ. Корей арадай дотоодын хэрэгтэ хуули бусаар хамааралсаха ябадалые болюулха, Урда Корейе ООН-ой туг доро эзэлһэн Америкын, хариин бусад сэрэгүүдые гаргаха тухай асуудалые дары шиидхэхэ шухала.

Деклараци дотор баталагдаһан хүсэ хэрэглэхэгүй ёһо гуримые хүсэндэнь хүргэхэ талаар тодорхой хэмжээнүүд гэбэл, энэ гуримые һайшаадаг оронууд хоёр талын гү, али бүлэг оронуудай договорнуудые хоорондоо баталхань шухала гэжэ Советскэ Союз өөрынгөө талаһаа тоолоно гээд бэшэг соо хэлэгдэнэ. Советскэ Союз ООН-ой Уставай энэ дүримые баталһан, хүгжөөһэн тиимэ договор ямаршье гүрэнтэй гү, али бүлэг гүрэнүүдтэй баталхаар бэлэн.

Бүгэдэ ниитын эб найдамдал бэхижүүлхын тула Европодо хамтын аюулгүй байдал хангаха тухай асуудалай шухала байһаниинь саашань бэшэг соо тэмдэглэгдэнэ. Советскэ Союз хоёрдохи дэлхэйн дайнай һүүлээр Европодо болоһон хилэнүүдэй хубилалтые эсэслэн мэдэрхэ хараа шугам бэелүүлжэ, бүхы гүрэнүүдэй, бүхы арадуудай аша туһые хараадаа абана, гээд бэшэг соо онсолон тэмдэглэнэ. Европын гүрэнүүдэй хилэнүүдэй эбдэршэгүй байлгые хангалгада СССР ФРГ хоёрой хоорондо 1970 оной августда баталагдаһан договор шухала үүргэ дүүргэхэ ёһотой. Советскэ Союз Европодохи оршон байдалые һайжаруулхын, хоёр талын, мүн бүхы Европын үндэһэ һуури дээрэ харилсаа холбоо хүгжөөхын зорилгоор шууд сэхэ хүсэл оролдолго гаргажа байһаар.

Сэрэгэй бүлэглэлнүүдгүйгөөр хамтын аюулгүй байдал хангаха ашагтай гурим байгуулха гэһэн Декларациин уряада харюу болгон, Советскэ Союз нэгэн доро Варшавска договор ба Хойто Атлантическа союзые үгы хэхэ гү, али түрүүшын алхам болгон, тэдэнэй сэрэгэй эмхинүүдые усадхахаар бэлэн байһанаа батална.

Буу зэбсэг яаралтайгаар гаргаха ябадалые хорихо, хизаарлаха ябадалгүйгөөр, тэрэниие болюулангүйгөөр уласхоорондын аюулгүй байдал бэхижүүлхэ аргагүй байһаниинь мэдээжэ. Бүхы гүрэнүүдтэ, илангаяа ядерна буу зэбсэгтэй гүрэнүүдтэ хандажа, 1971 оной апрельдэ Советскэ Союзай оруулһан буу зэбсэг хуряахын түлөө тэмсэлэй үргэн ехэ программын үндэһэ һуури дээрэ буу зэбсэг яаралтайгаар гаргалгые хорихо, хизаарлаха, мүн хүсэдөөр болюулха талаар яаралтай, хоорондоо хэлсэгдэһэн хүсэл оролдолго гаргаха талаар Деклараци соо хэлэгдэһэн хандалгые Советскэ правительство дэмжэнэ.

Үшөө үлдэһэн колониальна гурим, ямаршье түхэлэй расизм, апартеид гаргаха ябадалые бүгэдэ ниитээрээ буруушааха, зэмэлхэ тухай ООН-ой шиидхэбэриие бэелүүлхэ ябадал тон шухала гэжэ бэшэг соо хэлэгдэнэ.

Байгаалиие хамгаалха, байгаалиин энергетическэ, мүн бусад баялигуудые ашаглаха, транспорт болон холбоо хүгжөөхэ, агаар халдабаритай, таранги үбшэнүүдые һэргылэн сараха, усадхаха, замбуулин дэлхэйе, дэлхэйн уһан далайе шэнжэлхэ, ашаглаха талаар асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэгтэ бусад гүрэнүүдтэй хамта Советскэ Союз хабаадалсахаар бэлэн гээд саашань бэшэг соо тэмдэглэгдэнэ. Зүгөөр эб найрамдал ба уласхоорондын аюулгүй байдал бэхижүүлхэ асуудалнууд Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин ажал ябуулгын гол шэглэл байха ёһотойнь мэдээжэ. Советскэ правительство ООН-ние «Деполитизацилха» гэдэг ябуулгануудта шууд сэхээр эсэргүүсэнэ.

ООН-ой Генеральна Ассамблейн 25-дахи жэлэй ойн сесси ООН-ой гэшүүд-гүрэнүүдэй диилэнхи олоной хүсэлөөр уласхоорондын аюулгүй байдал бэхижүүлхэ тухай Деклараци һайшаагаа һэн. Энэ шухала документын гол дүримүүдые хамтынгаа хүсөөр бэелүүлхэ гээшэ мүнөөнэй зорилго болоно. Генеральна Ассамблейн 26-дахи сесси дээрэ энэ Декларациин дүүргэлтын ябаса тухай асуудал зүбшэн хэлсэлгэ энэ зорилгодо аша туһа хүргэхэ юм. Шиидхэхы шэглэл — бүгэдэ ниитын эб найрамдал хангаха, бэхижүүлхэ хэрэг түшаа ажал ябуулгаяа эдэбхижүүлхэ зориг хүсэл ООН гаргаха зэргэтэй.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДТА

Польшын Арадай Республикын нийслэл Варшава хотодо 1 миллион 300 мянга гаран арад зон ажаһуудаг юм. Арадай засагай тогтоогдоһонһоо хойшо эндэ шэнэ 64 квартал баригдажа, ашаглалгада оруулагдаа. Шэнэ гэрнүүд мүнөө үеын түхеэрэлгэнүүдээр хангагданхай. Варшавын арад зоной дүрбэнэй гурбан хуби шэнэ гэрнүүдтэ ажаһууна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Варшавын гол үйлсэнүүдэй нэгэн.

ЦАФ—ТАСС-ай фото.

Улаан-Баатар хотодохи гүрэнэй хүгжэмтэ драматическа театрай байшан.

«Монгол улас» гэжэ альбомһоо абтаба.

СЕРВИС — КОМСОМОЛОЙ АНХАРАЛДА

Табан жэлэй үеэр миллион хахад хүбүүд, басагад хүн зоной хэрэглэмжэ хангаха ажалда хабаадаха юм

I.

Совет хүнүүд залуушуулайнгаа түрүү зэргэдэ ябахыень хаража һуранхай. Эгээл хүшэр газарта хаана шэн зориг, залуу хүн хэрэгтэйб, тиимэл гол шэглэлтэй газарта залуушуул олоороо хабаададаг гээшэ ааб даа. Граждан дайнай окоп соогуур, түрүүшын табан жэлнүүдэй барилганууд дээгүүр, Турксиб болон Днепрогэсээр дамжан, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай дүлэн соогуур, Казахстанай шэнэ газар элдүүрилхэ ажалай охин дундуур залуушуулай харгы татагданхай ха юм. Энэ хадаа габьяа ехэтэ зам, тэндэһээ түрүүшын зоригтоной алдар соло тухай дуун хүн зоной сэдьхэлдэ үлөө.

Мүнөө совет 9-дэхи табан жэлэй түсэб бэелүүлэгдэжэ байна. Бүхы гүрэн дотор, завод, колхоз бүхэндэ ойрын гоё зорилгонууд тодорхойлогдонхой. Коммунис байгуулалтын энэ шэнэ шатада залуушуулшье өөрынгөө дүүргэхэ үүргэ хараалланхай. Совет залуушуул шэнэ табан жэлэй хараа түсэбүүдые дүүргэлгэдэ гурбан шэглэлтэйгээр хабаадаха юм: Комсомолой габшагай барилга — бүхы орон дотор зуугаад тиимэ барилга тоологдоно; мал ажалай фермэнүүд — оньһожоруулагдамал томо ажахынууд эмхидхэгдэхэ; эсэстэ, хүн зоной эрилтэ хангаха хүдэлмэри.

Магазинай таг, кафегэй һаруул зал, үһэ заһуулагшадай һууха зөөлэн һуури гү, али химиин туһаламжаар хубсаһа сэбэрлэдэг пункт... Иимэ ажал комсомолой алдарта хэрэгүүдэй үргэлжэлэл боложо шадаха гү?

Сэхыень хэлэхэдэ, досоогоо һэжэглэнгеэр, иимэ асуудалнуудые тодорхойлон мэдэхээ ВЛКСМ-эй Центральна Комитедтэ ошоо һэм. Түрүүшын харюу хөөрэлдөхэһөөмни урид «дуулдашоо»: хүн зоной эрилтэ хэрэглэмжэ хангаха ажалда залуушуулые хабаадуулха асуудал шиидхэхэ үүргэтэй тусхай шэнэ хэлтэс комсомолой ЦК-да бүри һаяхан бии болгогдоо.

Эгээл «залуу» хэлтэсые даагша Владимир Гречушкинтай уулзабаб. Минии асуудалнууд тэрэниие балайшье гайхуулаагүй хэбэртэй: шэнэ хэрэг тэсэмгэйгээр тайлбарилха хүдэлмэриһөө ехэнхидээ эхилдэг шуу.

— Хүн зоной эрилтэ хэрэглэмжэ хангаха ажал ямар нэгэн хоёрдохи ээлжээнэй гэхэ гү, али хажуу талын һалбари гэжэ хэзээшье тоологдодог байгаагүй, — гэжэ Владимир хөөрэнэ. — Ямаршье городто жэл бүри шэнэ магазинууд, айлшадай бууха байшангууд, столовонууд болон ресторанууд баригдана, ажаһуудалай хэрэгсэл бүтээдэг гэрнүүд нээгдэнэ. Урданьшье наймаанай болон ниитын эдеэ хоолой хүдэлмэрилэгшэдэй хахадынь шахуу залуушуул байһан. Һүүлэй табан жэл соо ороной 24 институдаар гүрэнэй наймаанай предприятинуудта хүдэлхэ (хүдөөгэй зониие СССР-эй эд хэрэглэгшэдэй коопераци хангадаг) 54 мянган мэргэжэлтэд бэлдэгдээ, 113 техникумые 190 мянган хүн дүүргээ, тиихэдэ худалдаа наймаанай, кулинарна мэргэжэлтэдые бэлдэдэг 238 училищида 300 мянга гаран хүн һуража гараа. Хэрбээ предприятинуудта, курсануудаар кадрнуудые бэлдэдэг ушарые хараада абабал, эдэ жэлнүүдтэ мэргэжэл абаһан хүнүүдэй тоо нэгэ миллион болохо, олонхинь — залуушуул.

Юһэдэхи табан жэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдэй тоо, баримтануудые дурдабал иимэ: 1975 ондо хүн зоной хэрэглэмжэ хангаха хүдэлмэриин хэмжээн — хоёр дахин, харин хүдөө нютагуудта — 2,8 дахин ехэ болохо. Худалдаа наймаанай эрьесэ 1,4 дахин ехэ болохо. Хэрбээ мүнөө бүхы совет городуудта нэгэн доро 10 миллион хүн столовонуудта ерэдэг һаа, табан жэлэй һүүл багта ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай һуури 3,5 миллионоор олошорхо. Газар бүхэндэ наймаанай ехэ ехэ түбүүд, ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха комбинадууд нээгдэхэ юм.

Табан жэлэй турша соо «хүнэй сэдьхэл урмашуулха ажал хүдэлмэридэ 1 миллион 500 мянган залуу эдэбхитэд комсомолой путёвкоор нэмэжэ ерэхэ ёһотой. Тэдэнэй миллион шахуунь гүрэнэй наймаанай болон эд хэрэглэгшэдэй кооперацида, 500 мянгаадынь хүн зоной хэрэглэмжэ хангаха предприятинуудта, коммунальна ажахынуудта хүдэлхэ.

— Юрэдөө, комсомолнай сервисые «гартаа абажа байна», — гэжэ Володя Гречушкин шоглон һагад нэмэнэ. — Жэшээнь, Москвада хүн зоной хэрэглэмжэ хангаха системэдэ 77 мянгаад залуушуул ажаллана.

II.

Москвагай Кутузовска проспектдэ эгээл хүхюун магазин — «Нааданхайнуудай гэр» бии юм. Багашуул богоһыень алхахатаяа сасуу, гоё һайхан, үльгэр онтохон соохидол адли газарта орожо ерэдэг. 25 тусхай магазин нэгэдүүлдэг «Хүүгэдэй дэлхэй» гэжэ фирмын комсомолой эмхиин секретарь Галя Бобыкина минии гид болон дахуулаа һэн.

Наймаанай уужам залнууд соогуур тэрэ гэрэй ёһотой залуу эзэд — табяад шахуу сэбэрхэн басагад хүдэлнэ. Бултадаа шахуу дунда һургуули дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр эндэ ерээ. Тэдэнэй олониинь үдэшын техникумүүдтэ, институдта һуралсалаа үргэлжэлүүлнэ. Юунэй тулада?

Галя Бобыкина иигэжэ ойлгуулба:

— Мүнөөдэрэй мэргэжэл һайптай наймаашан тусхай дунда эрдэмтэй, товароведени мэдэдэг, тоо бүридхэжэ шададаг байха зэргэтэй. Худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдтэ улам бүри ехэ эрилтэ табигдана: худалдан абагшадта дурадхаха эд бараашье орёо боложо байна. Электротовар худалдадаг гү, али радио магазиниие жэшээлэн абая. Тиимэ магазинуудта инженернүүд, технигүүдэй хүдэлдэг ушар үсөөн бэшэ.

Эрдэмтэй, өөрынгөө ажалда дурлаһан басагад тэрэ магазинда хүдэлхэдөө, саг үргэлжэ һайндэрэй шэнжэтэй болгоод, орожо ерэгшэдтэ налархай уринаар хандадаг заншалтай болонхой.

«Нааданхайн байшан» залуушуулай хүдэлдэг наймаанай гансахан түб бэшэ. Мүнөө Москвада 55 тиимэ комсомольско коллектив бии, тэдэнэй тоо саг үргэлжэ нэмэжэ байдаг. Үшөө нэгэ шэнэ адрес хэлэхэдэ болохо: «Эдир наһан» гэжэ магазин. Энээниие хэрэглэн, худалдаа наймаанай училищи наймаашадые һургадаг юм. Ниислэлэй магазинуудта хүдэлхэ 750-яад шахуу мэргэжэлтэд жэл бүри тэндэһээ эльгээгдэдэг.

* * *

1.500.000 шэнэ мэргэжэлтэд... Бүхы орон доторойнгоо хүн зоной эрилтэ хэрэглэмжэ хангаха хэдэн зуугаад мянган предприятинуудта тэдэнэр хүдэлхэ болоно. Зүгөөр комсомолнай юрэл «хүнэй сэдьхэл урмашуулха» хүдэлмэри шефтээ абана бэшэ. Тэрэниие үглөөдэр ямар болгохо тухайдаа бодомжолно.

Шэнэ табан жэлдэ ерээдүйн томо магазинууд, ажаһуудалай комбинадууд, химиин таһаламжаар хубсаһа сэбэрлэдэг фабриканууд, ателье болон мастерскойнууд — эдэ бүгэдэ тон түрүүшынхеэ комсомолой габшагай барилга гэжэ соносхогдоо.

Юрий КИРИЛЛОВ.

(АПН).

ХҮҮГЭДТЭ, ЕХЭШҮҮЛДЭШЬЕ ТУҺАТАЙ

Номой таг

«Хүүгэдэй уншаха уран зохёол» гэжэ гаршагтай ном һаяшаг Буряадай номой хэблэлһээ гаража, наймаанда табигдаба. Сэнхир номин гадартай тус номой хуудаһануудые яаралгүйхэн ираһан хүн бүхэн нилээд баясахал байха. Ушар юуб гэхэдэ, һонюуша ухаансар үхибүүдэй уншадаг буряад уран зохёолой хайшан гэжэ хүгжэһые номой авторнууд дэлгэрэнгыгээр зураглан харуулхаһаа гадна, уран зохёолшын творческо ажал ябуулгатай бидэниие танилсуулна.

Сэхыень хэлэхэдэ, 1927 онһоо эхилээд 1970 он хүрэтэр хүүгэдэй буряад уран зохёолой хэр зэргээр һалбаран хүгжэһэниие мэдэхэ болонобди. Бэшэгдэһэн зохёолнуудай, хэблэгдэһэн номуудай тоогоор багсаахада, Буряадаймнай уран зохёолшод нилээд шударгыгаар, үхибүүдые коммунис үзэл бодолтойгоор хүмүүжүүлхэ тон шухала хэрэгтэ бүхы һаналаа табин хүдэлһэн байна.

Хэлэ бэшэгэй эрдэмэй кандидат Е. Г. Нахутова шэнжэлэл дотороо уран зохёолшо бүхэнэй бэлиг шадабари, маяг хэлбэри болон уран найруулгынь онсо илгаае тодорхойлон харуулна. Совет буряад зохёолой эшэ үндэһэ табилсаһан ахамад нүхэдһөө эхилээд, нэгэ-хоёр номтой болоһон залуу авторнуудай зохёолнуудые хамтадхан шэнжэлхэ гээшэ нилээд хүшэр, нобшо һааб даа. Тиигэбэшье зохёолшо бүхэнэй творческо маяг шэнжые эрдэмтэ онсолон харуулхые оролдоо. Шухалань гэхэдэ, һайн гэжэ һанагдаһан зохёолнуудые түүбэрилэн байжа магтаагүй, харин тэдэнэйнь һайн, муушье талые тодо хурсаар зураглан харуулжа, аша туһатай зүбшэл заабари үгэхые оролдоо. Энэнь ехэ һайн гээшэ.

Библиографическа маягтай тус номтой танилсаһан хүн ямар зохёолой хэдыдэ, хаана, ямар хэблэлээр гараһые мэдэхэ аргатай. Жэшээнь, хүүгэдэй дуратай «Тэхэ Бабанын түүхэ» гэжэ үльгэр анха түрүүшынхеэ 1938 ондо ном боложо гараһан байна. Энэ үльгэрэй автор Б. Абидуев «Шаалай Шаанай Хоёр», «Эреэн гүрөөһэ эмээллэгшэ», «Хотии баатар», «Үрэмшоо» болон бусад олон онтохонуудые, уянгата шүлэг ба поэмэнүүдые бэшэжэ, хүүгэдэй эгээ дуратай зохёолшодой нэгэниинь болоһон юм. Гадна Б. Абидуев Н. Островскиин «Булад яажа хатуужааб», «Шуурган дундуур түрөөшэд» гэжэ мэдээжэ романуудые буряадшалжа, гушаад оной залуу үетэниие коммунис үзэл бодолтойгоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ сэгнэшэгүй ехэ туһа хүргэһэн байгаа.

Гэхэтэй хамта ород, бусадшье арадуудай хэлэн дээрэ оршуулагдаад, хэнэй зохёолнуудай хаана хэблэгдэжэ гараһые энэ ном сооһоо ойлгонобди.

Буряадаар бэшэдэг авторнууд тухай, тэдэнэй номууд тухай эндэ ганса хэлэгдэнэгүй, мүн манай Буряадта ажаһуудаг ород зохёолшодой творческо ажал ябуулгатай дүтөөр танилсанабди. Жэшээнь, буряад зохёолшодой номуудые ород хэлэн дээрэ оршуулха талаар М. Степанов, Н. Рыбко, В. Сергеев, А. Щитов болон бусад туһатай юумэ хэһэн, хэхэншье дамжаггүй. Тэрэшэлэн ородһоо, мүн бусад арадуудай хэлэнһээ буряадшалан хэблэгдэһэн номууд тухай, авторнууд тухайдань тобшо тэдыгээр мэдүүлнэ. Жэшээнь, А. С. Пушкин, Л. Н. Толстой, А. И. Куприн, Д. Н. Мамин-Сибиряк, А. М. Горький, А. Гайдар болон бусадай зарим зохёолнуудай хэзээ хэблэгдэһые мэдэхэ болонобди.

«Хүүгэдэй уншаха уран зохёол» гэжэ ном хүүгэдэй республиканска библиотекэ гаргуулһан байна. Энэ ном хадаа городой, мүн хүдөөгэй һургуулиин библиотекэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэ, багшанарта аргагүй туһатай гээшэ.

М. ОСОДОЕВ.

...Н АЛХАМ

ажаһуудаг хүнүүд, жэшээлхэдэ, хаража байһан мал адууһанһаа удаанаар холо болохо аргагүй. Ажалтай хүнүүд өөһэдөө манда хэзээ ерэжэ захил хэнэ ааб гэжэ хүлеэхэ болоо һаа, ажалдаа албан хойрогсор хандаһантай адли бшуу. Харин манай фабрикын коллектив нэн түрүүндэ хүдөө нютагуудһаа ороһон захилые, хүдөө газарта ажаллагшадай ехээр хэрэглэдэг хубсаһа оёхые оролдодог һайн заншалтай. Малшад, таряашадай захил байһан газартань ябажа абадаг, бэлэн болоһон захилынь тарааха зорилгоор тусхай хоёр автомашинаар фабрикымнай түлөөлэгшэд республикынгаа бүхы аймагуудаар ябадаг. Урдань хүрэжэ шадаагүй Түнхэнэй, Баунтын аймагуудай колхоз, совхозуудаар энэ жэлдэ ябажа, тэдэни зонтой холбоо барисаа байгуулаа. Жолоошон нүхэр Трошкин, эсхэгшэ, захил абагша Трошкинатай хамта Түнхэнөөр ябаһан түрүүшынгээ ябадалаар 43 мянган түхэригэй захил абаһан, худалдаа хэһэн байна. Мүнөө нүүдэл автомастерскойнууднай үбһэ хуряалгын халуун хаһада хүдөөгэй зоной эрилтэ һайнаар хангаха зорилгоор гол түлэб сабшалан, тарялан дээгүүр ябахаар график зохёогоод, ута харгын аян замда гаранхай. Хүдөөгэй хүдэлмэриин хаһа сагые хараада абан таарамжатай хубсаһа нэхэхэ, оёхо талаар фабрикамнайшье оролдолго гаргана. Жэшээнь, пумаажан нииткээр нэхэһэн эрэшүүлэй свитер олоор оёжо эхилээбди. Энэ хубсаһан үдэшэ үглөөнэй ольбондо намартаа хээрэ хүдэлжэ ябаһан хүнүүдэй үмдэхэдэ дулаан, хүнгэн, үнэ сэнгээрээ хямда юм. Гансашье захил гүйсэдхэжэ, худалдаа ябуулна бэшэ, мүн фабрикынгаа зүгһөө хүдэлмэришэнэй хүсөөр туһалжа, хүдөө нютагуудтай холбоо барисаагаа улам бэхижүүлдэгбди гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Тэжээл бэлэдхэлгын эдэ халуун хаһада Улаан-Үдын аймагай «Маяк» колхоздо үнгэрөөшэ амаралтын хоёр үдэр 50 хүдэлмэришэднай ошожо, набшаһата тэжээл бэлэдхэлсээ. Һаяар арба гаран хүдэлмэришэд фабрикадахи хүдэлмэриһөө һараар сүлөөлэгдэжэ, колхозуудта ургаса хуряалгадань туһалхаяа ошохонь, хүдөөгэй хүдэлмэридэ ошоһон нүхэдэйнгөө даалгабари суг ажалладаг нүхэдынь хубаарилан абажа, бригада, цехэйнгээ түсэб амжалтатайгаар дүүргэхэбди гэжэ уялга үгөө. Энээхэн жэшээшье «бултадаа нэгэнэйнгээ түлөө, нэгэн бүгэдэнэйнгөө түлөө» гэһэн заншалтайгаар фабрикымнай коллективэй ажалладагые гэршэлнэ гэжэ һананаб.

Коллективэй бүгэдөөрөө үнэн сэхээр ажаллаха хүсэл эрмэлзэлдэ найдаад, зохихо техническэ эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулаагүй гээшэ һаа, илангаяа мүнөө табан жэлэй туршада үйлэдбэреэ хоёр дахин дээшэлүүлхэ гэһэн дайшалхы зорилгын бэелүүлэгдэхэнь бэрхэтэйшэг байха хаям даа. Урдаа табиһан зорилгоёо лаб бэелүүлхэ шухала нэгэн нүхэсэлнай гэхэдэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ. продукциин өөрын үнэ сэн хямдаруулха хэрэг болоно. Энэ талаар түрүүшын һайн алхам хэгдээ.

Энэ жэлэй туршада бүтээсэ ехэтэйгээр хубсаһа нэхэдэг 17 шэнэ машина тодхожо, ашаглалгада нэбтэрүүлхэ зорилготой аад, тэрэнээ үнгэрһэн 6 һара соо бэелүүлээбди. Тиинһэн ашадаа трикотаж нэхэлгын бүтээсэ дээшэлүүлжэ, жэл соо 22 мянган түхэригэй хубсаһа үлүү ехээр оёхо болообди. Хоёрдохи хахад жэлдэ КВТ-14 гэжэ маркын котельнэ машина тодхогдожо, ноохон утаһаар нэхэгдэһэн джемпер, жакедүүдэй эмхирээ урдань гараар хэгдэдэг һаань, машинын оньһоной хүсөөр оёгдодог болоно. Энэ оньһото машинын ашаар ажалай бүтээсэ 6 процентээр дээшэлүүлэгдэхэ, 3 мянган түхэригэй арьбалалта хэгдэхэ, хоёр хүдэлмэришэнэй хүсэн алмагдаха юм.

Түрүү хүдэлмэришэдэй үүсхэлээр шэнэ түхеэрэлгэ, машинануудые ашаглахатаяа хамта хүдэлмэриин нормонуудые хаража үзэсэд, 60-аад процентыень урдын нормоһоо дээшэнь болгохо гэжэ хамтаараа шиидхээбди. Тиин шэнэ техникэ нэбтэрүүлһэнэй, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй эсэстэ үнгэрһэн 6 һарын туршада фабрика ажалайнгаа бүтээсые бүхыдэнь 4,6 процентээр дээшэлүүлжэ шадаа, саашадаашье нилээд дээшэлхэ байха. Даб дээрэхи туйлалтаар хараадуулан хэлэхэдэ, фабрикын хүдэлмэриин эсэсэй үрэ дүнгөөр сэбэр олзо оршо арьбадхаха, гүрэндэ оруулха талаар энэ жэлэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэгдэхэ бээ гэжэ бата найдагдана.

Ажалшадай улам ургажа байһан эрилтэ гүйсэд һайнаар хангахые оролдохо бүримнай, ажалаймнай амжалта туйлагдаха гэжэ хүдэлмэришэн бүхэн һайн мэдэдэг, өөр өөрынгөө даашын хүдэлмэридэ тон харюусалгатайгаар, бүгэдын хэрэгтэ үүсхэл эдэбхи ехэтэйгээр хандадаг.

Жэшээ болгон, нэхэгшэ Алексеевае абаад үзэе. Туршалгын лабораториин дурадхалаар шэнэ ажурна түхэлөөр эхэнэрэй джемпер нэхэхэ арга үйлэдбэридэ нэбтэрүүлээ. Энэ шэнэ түхэлэй джемпер зунай сагта үмдэхэ хүнгэхэн (200 грамм татадаг), һүүлэй моодоор эсхэжэ, оёһон гоё хубсаһан болоо. Тэрэниие эхэнэрнүүд олоор захина, бүгэдэндэ һайхашаагдаа. Шэнээр хубсаһа нэхэхэ, оёхо, гоёохо фабрикымнай туршалгын цехэй начальник нүхэр М. Е. Тулухоновагай хүтэлбэри доро олон шэнэ түхэлэй хубсаһан зохёогдожо, үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэнэ. Үнгэрһэн хахад жэлэй туршада 20 хэһэг элдэб янзын шэнэ түхэлэй моодын, үнгэ гоётой, эсхэбэри һайнтай хубсаһан оёгдодог болоо. Шэнэ хубсаһан бүхэн, нэгэдэхеэр, ажалшадай эрилтэдэ таарулагдажа бүтээгдэхэ зэргэтэй, хоёрдохёор, үйлэдбэридэ аша үрэтэй байха ёһотой. Энэ хоёр гол эрилтэдэл харюусама шэнэ захатые бүтээхын тулада туршалгын цехэйхид бүхы бэлиг шадабаряа, зохёохы хабаяа гарган хүдэлдэг. Тиинһэн урмандаа һайн үрэ дүн туйлагдадаг. Һүүлэй үедэ зохёогдоһон эхэнэрнүүдэй үмдэхэ шэнэ моделиин жакет түхэл маягаараа хүнэй дура буляама гоё аад, урдань оёгдожо байгаа иимэрхүү түхэлэй хубсаһанһаа эли бодо бага ээрэмэл утаһан ороно. Эндэ алмагдаһан утаһа жэлэй туршада тоолоод үзэхэдэ, 1,5 мянган түхэриг алмагдаха гү, али 160 хэһэг жакет үлүү нэхэгдэхэ болоно.

Шэнэ техникэ, үйлэдбэриин түрүү арга нэбтэрүүлхэ, алмалта, арьбалалтын хойноһоо тэмсэхэдэ, олоной хүсэ элсүүлхэдэ социалис мүрысөөн улам үргэнөөр, шэнэ һонирхол үүсхэлтэйгээр дэлгэрнэ. Мүнөө фабрикадамнай «хажуудаш хүдэлдэг нүхэр гээгдэхэ ёһогүй» гэһэн уряа халуунаар дэмжэгдэжэ, ниитын ехэхэн хүдэлөөн үргэдэжэ байһан үетэй. Олон жэлдэ хүдэлжэ, ажалай баян дүй дүршэлтэй болоһон хүндэтэ нүхэд Рабданова, Подобошина, Ербанова, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат Неверкеева — эрхим нэхэгшэд өөһэдөө түсэб даалгабаряа үлүүлэн дүүргэхынгээ хажуугаар, залуушуулые мэргэжэлдээ дадхаан һургана. Үнгэрөөшэ жэлдэ 17 хүдэлмэришэн хоёрдохи, гурбадахи разрядай мэргэжэл шудалһан, 17 һурагшад дүршэлтэй хүдэлмэришэдэй хажууда ажаллана. Нэхэгшын, оёдолшоной мэргэжэл шудалһан байна. Энэ талаар мүнөө бүри олон хүн һуралсажа, шэнэ мэргэжэл оложо байнхай.

Шэнэ табан жэлэй түсэб дүүргэхэ талаар түрүүшын алхам муу бэшээр хэжэ эхилбэшье, фабрикымнай коллектив үйлэдбэридөө байһан арга боломжонуудые үшөөл дутуугаар хэрэглэнэбди, арад зоной эрилтэ дүүрэнээр хангаха хэрэгтэ бүхы шадабари, үүсхэлээ гарганагүйбди гэжэ шүүмжэлхы ёһоор хэрэг ажалдаа хандадаг һайн һайхан заншалтай. Тиин саашадаа хүдэлмэришэн бүхэн улам оролдосотойгоор ажаллажа, урдаа табигдаһан зорилгонуудаа бэелүүлхын түлөө эрид шууд оролдохо байһандань батаар этигэгдэнэ.

А. ГЕРАСИМОВА,
Улаан-Үдын трикотажна фабрикын директор.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улаан-Үдын судна бүтээлгын заводой түрүү хүдэлмэришэдэй нэгэн Анастасия Кирилловна Настникова ажалдаа.

Д. БАЛДАНОВАЙ фото.

Ахасаран Линховоин
Килиманджарын хормойгоор
Замай тэмдэглэл

КОНГО

Энэдхэг далайн эрьеһээ дэгдэжэ, Африка түби дээгүүр һэтэ ниидэжэ, Атлантиин далайн эрьедэ оршоһон Конгын Арадай Республика зорижо ябанабди. Доромнай Африкын эгээн ехэ мүрэн, Конгын хоёр тээгүүрнь үргэлжэ гиви модоной плантацинууд, бүтүү бушмэг «хаан һүлдэтэ» пальмын ой һубарилдана. Амгаланаар урдадаг абарга ехэ тэрэ мүрэн эрьедэнь һууһан элдэб арадай үни сагһаа хойшо зобоһон тулиһандаа адхаһан нёлбоһонһоо гүнзэгышье болошоо гү гэхээр. 1961 ондошье энэ орондо айхабтар хатуу байдал тохёолдоо һэн. Эгээл тэрэ үедэ бидэ бүлэг совет артистнар Конго хүрэхэ гэһэмнай табяагүйгшэ бэлэй...

Тэрээнһээ хойшо арбан жэл үнгэрөө. Мүнөө Браззавиль шадарай аэропортдо буубабди.

Браззавиль хотодо 200 гара мянган хүн зон һууна. Зонойнь хэлэн — француз. 19-дэхи зуун жэлэй үедэ энэ орон Франциин гарта орожо, колони болоһон байгаа. 1970 оной январиин 1-һээ эхилэн Конгын Арадай Республика гэжэ бии болоо. Хуулияа гаргадаг хүтэлбэринь — Конгын ажалшадай партиин политбюро. Гүрэнииень президент М. Нгуаби гэгшэ толгойлжо байна.

Партинь марксизм-ленинизмын суртал баримтална. Угаа ошотороо социализм байгуулха зорилготой.

Гүрэнэйнь экономико ехэнхидээ француз капиталай гарта.

Браззавиль хотодо элдэб кампаниин магазинууд ехэ олон байна. Үмсын хамаатай жэжэхэн магазинуудта алтан эдлэл элбэг. Хараһаар байтаршни, магазин соогоо алтан юумэнүүдые дабтаадшье, шудхаадшье, ямар нэгэ зохидхон зүүдхэл хээд орхихо юм. Эдэ дархашуулай хүлэйн хажуугаар алтанай өөдэһэн, хибэдэһэн дүүрэн хэбтэнэ. Орооһон гараашанай хүлдэ халдажа, хэды алтан ошоноб даа!

Үйлсөөр ябахада, заанай яһаар, матарай арһаар хэһэн, оёһон гайхалтай гоё юумэнүүдые худалдажа байха юм...

Эгээл тэрэ үедэ ДРК-гай президент Мобуто энэ городто айлшалжа ерэһэн байба. Тэрэниие үдэшэжэ ерээшэдэйнь дунда ансамблиин артистнар, джаз оркестр ябалсаа. Тэдэнэй концертдэ байхые бидэниие уряа һэн. Оркестрынь Японой «Хитачиин» гэжэ фирмын бүтээһэн радиотехникэтэй. Хүгжэмэйнь инструментнүүд барагсаан Баруун Германида хэгдэһэн. Хүгжэмшэдынь хадаа Парижһаа гараһан, тон һүүлэй үеын моодын хубсаһатайнууд. Юу наадана ааб гэһэмни, Баруун Европодо дэлгэрһэн найргүй хүгжэм аялганууд байба. Нэгэ дуушан гаража, һөөлдэнги хоолойгоор дүлижэ, шахажа байжа, шадалаараа дуулана. Нэгэшье забһарлангүй, бүхэли час соо үргэлжэ дуулаха юм. Шагнажа байхада, балайшье һайхашаахаар бэшэл даа, теэд тэндэхи зониинь тэрээнээ даган дууряалдан хашхаралдана, эшхэрэлдэнэ, хүлөө дэбһэнэ. Хүгжэмшэдынь наадажа байха зуураа һүрэнэ, дэбхэрнэ, гэнтэ пол дээрэ хэбтээд, эрьелдэжэ, урбалдажа байха юм. Хаража байхада, зониие энеэлгэхэ гэжэл оролдоно хэбэртэй. Концертын хоёрдохи хуби һураггүй һонирхолтой байгаа. Өөһэдынгөө арадай дуунуудые дуулаа, хатар харуулаа. Тус ансамбль Америкээр, Японоор, Европын оронуудаар ябаһан байна. Советскэ Союз ерэхэ һанаатай.

Конго мүрэн Конгын хоёр гүрэнэй ниислэл — Браззавиль Киншас хоёрой хоорондуур гарана. Киншаста 1,2 миллионһоо үлүү хүн зон һуудаг юм ха. Энэ городто Конгын өөһэдынь түрүүшын засаг түрын толгойлогшо байһан, «Национальна хүдэлөөн» гэжэ партиин түрүүлэгшэ Патрис Лумумбын бэе табигданхай. Лумумба Конгоёо хүсэд бэеэ даaһан, хэнһээшье дулдыдалгүй экономикотой гүрэн болгохо, бүхы гүрэнүүдтэй, социалис оронуудтай харилсаагаа бэхижүүлхэ, атаа мэеэнэй, арсаа хёморооной ябадалда оролсохогүй гэһэн политикатай байһан дээрэһээ хара һанаатай дайсадай һабарһаа ами наһаяа алдаа һааб даа. Мүнөө Киншаста тэрэнэй дурасхаалда хүшөө табигданхай.

Лумумбын алагдаһанһаа хойшо империалис гүрэнүүдэй талые барumshad...

Лумумбын алагдаһанһаа хойшо империалис гүрэнүүдэй талые барижа хоорондоо ехэ хёмороотой болоо һэн. 1960 онһоо 1965 он хүрэтэр тэрэ орондо 11 засаг түрэ һэлгээ. 1965 ондо генерал Мобуто түрүүтэй сэрэгэйхид урбалта хэжэ, засагаа гартаа абаа. Мобуто түбэйнгөө засагай газарые бэхижүүлжэ, сепаратистнуудтай тэмсэжэ эхилээ. Харнин капиталда гүрэнэйнгөө үүдэ нээжэ үгөө. ДРК-гай газар дээрэ мүнөө хүрэтэр баруун гүрэнүүдэй сэрэгэй баазанууд байһаар.

ДРК — хүдөө ажахытай орон. Зүгөөр горно промышленность тэндэ хүгжэнги. Тэндэ жэл соогоо 14,6 миллион карат алмаз абтадаг. Энэнь бүхы капиталис гүрэнүүдэй абадаг алмазай 60 процент болоно. Кобальт зэд хоёрые малтан абалгаараа бүхы дэлхэй дээрэ нэгэдэхи һуури эзэлдэг. Сагаан туулган, цинк, уран, марганец яһала бии. Теэд ашагта малтамал абтаха, эдлэхэ промышленностиин ехэнхинь США, Япон, ФРГ, Англиин гарта. Мүнөө үедэ ДРК өөрынгөө газарта, малтамалнуудтаа хүсэд эзэн болохо гэжэ эрилтэ табина, зүгөөр монополистнууд энэ хэрэгтэнь эсэргүүсэдэг байна.

Орон нютагтань тогтоошод, газарайнь баялигые олзолжо байһан «Юнион миньер дю о Катанга» гэжэ компани гүрэнэйнь экономикын 70 процентые гартаа баряад, энэ ороной бодото эзэн болодог шахуу байгаа. Тиимэһээ Конгын правительство тэрэ компаниие хааһан байна. Тиигээд өөһэдынгөө «Жекомин» гэжэ компани тогтоогоо юм байна. Эдэ бүхы дээрэһээ бодоходо, засаг түрэнь национальна экономикоёо бэхижүүлхын тула хэмжээнүүдые абажа байһан бололтой.

Конгын ороной баялигуудые олзолхын тула Бельги, США, Англи, Баруун Германи, Япон — эдэ бүхы гүрэнүүд хобдог арьяатан мэтээр хоорондоо тэмсэжэ байдаг. Эдэ гүрэнүүд Конгые социалис болон хүршэ гүрэнүүдтэйнь харилсуулхагүй гэжэ ехэ оролдодог байна...

Хэды хоногто эндэ хүлеэжэ, Нигэри ошохоор саарһа абажа, зуураа Камерунай ниислэл Яунде, Габоной ниислэл Либревиль хотонуудые дайраһаар, саашаа ябаа һэмди.

ВРАЧНАРАЙ НҮҮДЭЛ БРИГАДА

Республиканска больницын хүдэлмэрилэгшэд хүдөөгэй ажалшадай дунда элүүржүүлгэ-һэргылэмжын ехэ хүдэлмэри ябуулна. Һүүлэй жэлнүүдтэ врачнууднай олохон аймагуудаар ябажа, малшад, таряашад, механизаторнуудта, хүдэлмэришэдтэ түсхай шэглэлтэй туһаламжа үзүүлһэн байгаа.

Манай больницын медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй нүүдэл бригада Хурамхаанай аймагаар ябаһанаа һая бусажа ерэбэ. Терапевт Ж. А. Семихватская, хирург-анестезиолог В. Б. Аюшеев, педиатр Н. С. Сажинова, невропатолог Л. В. Анцупова, акушер-гинеколог Д. Б. Батоев, врач А. Б. Бороноев, окулист В. Д. Раднаева, сестра В. Б. Додонова, операционно сестра С. С. Яновская гэгшэд бригадада ороһон байха юм. Республиканска больницын главна врачай орлогшо Г. С. Намжилцыренов тэдэниие хүтэлбэрилбэ.

Аймагай колхоз, совхозуудаар, аршаан курортнуудаар, леспромхозуудаар ябажа, больницымнай мэргэжэлтэд 5 мянгаһаа үлүү үхибүүдэй, ажалшадай бэеын элүүрые шалгаһан байна. 40 гаран үбшэнтэдтэ операци хээбди. Ужаг хүндэ үбшөөр үбдэһэн хүнүүд диспансерна бүридхэлдэ абтахаһаа гадна, зариманиинь республиканска больницада хэбтэжэ аргалуулхаар эльгээгдээ.

Аймагай гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшын орлогшо М. В. Ваиновагай хабаадалгатайгаар медицинын хүдэлмэрилэгшэдтэй зүблөө үнгэргэжэ, бэелүүлһэн ажал хэрэг тухайгаа хөөрэхэ зуураа, шүүмжэлхы ажаглалта хэһэн, мүн шухала асуудалнуудаар элидхэл, лекци уншаабди.

Иигэжэ республиканска больницын хүдэлмэрилэгшэд хүдөөгэй ажалшадта туһаламжа үзүүлэн, партиин XXIV съездын асари ехэ шиидхэбэринүүдые бодотоор бэелүүлжэ байнхай.

Б. БАТОЕВ,
республиканска больницын врач.

Хабаровск хотын драматическа театрай коллектив республикымнай ниислэл хотодо гастролёор ерэһээр үнинэй. Тэрэ театрайхид һаяхан Улаан-Үдын ажалшадта А. Вампиловай «Аха хүбүүн» гэжэ зүжэг харуулһан байна. Тэрэ зүжэгыень Буряадай ниислэлэй улад зон хани халуунаар угтаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Аха хүбүүн» гэжэ зүжэгэй нэгэ сценэ. Рольнуудые артистнар В. М. Белинская (зүүн гарһаа), В. А. Булгаков, Н. Н. Гаевский, А. В. Маланьин гүйсэдхэнэ.

В. ОЗЕРОВОЙ фото.

СССР-эй АРАДУУДАЙ V СПАРТАКИАДА

РСФСР-эй КОМАНДА ЭРХИМЛЭНЭ

СССР-эй арадуудай зунай табадахи спартакиадада найман зүйлөөр мүрысөөн боложо дүүрэбэ. Һур харбалгаар, баскетбол, классическа барилдаан, самбо, велосипедээр урилдаан, академическээр һэлюурдэлгэ, байдарка, каноэ онгосоор урилдалгаар мүрысөөнүүд болоо. Мүрысөөнэй дүн хаража үзэхэдэ, Россин Федерациин команда 954,5 очкотой боложо, түрүү һуури эзэлжэ ябана. 951,5 очко абаһан Украинын спортсменүүд хоёрдохи, Москва хотын команда 825,5 очкотой, гурбадахи һуури эзэлнэ.

Классическа барилдаагаар үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ хабаадалсаһан бүхэшүүл — дэлхэйн хэдэн удаа чемпион, Грузиһаа ерэһэн Роман Руруа (68 килограмм), Ленинградай Анатолий Рощин (100-һаа дээшэ шэгнүүртэй), РСФСР-эй бүхэшүүл Иван Кочергин (52 килограмм), Василий Меркулов (100-гаад килограмм) гэгшэд спартакиадын чемпионой нэрэ зэргэдэ дахинаа хүртэһэн байха юм.

Мүн Азербайджанай Фируддин Курбанов, Грузиин Джемал Мегрелишвили, Эстониин Валерий Спиридонов, Казахстанай бүхэшүүл — дэлхэйн чемпион Анатолий Назаренко, Валерий Резанцев, РСФСР-эй бүхэ, дэлхэйн чемпион Виктор Игуменов гэгшэд түрүүшынхеэ спартакиадын чемпион боложо, алтан медальда хүртэһэн байна.

МАСТЕР ӨӨРЫГӨӨ ЗЭМЭЛНЭ

ЦСКА-гай хүнгэн атлетикээр мүрысэдэг ордон сооһоо спортсменүүд хойно хойноһоо һубарилдан гарана. Штанга үргэлгөөр спартакиадын чемпион болоһон Владимир Каныгин (дунд дууршаг шэгнүүртэй) өөрынгөө туйлаһан амжалтада дураа гутангяар иигэжэ хэлээ һэн: «Би иимэ хүшэрөөр амжалта туйлахаб гэжэ һанаагүй һэм. Гэнтэ бүхы уулзалгануудаа шүүгээд, медальда хүртэхөөр бэеэ зэһэһэн байгааб...

Зүгөөр тэрэ чемпион болоһондоо голхороо бэшэ, харин мастер аад, бирагүйгөөр мүрысэһэндөө өөрыгөө зэмэлээ ха юм. Каныгин дүн хамтадань 460 килограмм шэгнүүртэй штанга үргэжэ, спартакиадын алтан медальда хүртөө бшуу.

Энэнь мүнөө үеын соморхон илалта болоно. Благовещенск хотоһоо мүрысөөндэ ерэһэн Владимир Каныгин орон доторoo мэдээжэ болоһоор тиимэшье үнинэй бэшэ. Тэрэ хоёр гурбан жэлэй саада тээ шалгаржа эхилээ. Тиихэдэ олимпиин нааданай чемпион, Москвагай Виктор Куренцов гэдэг гайталхан спортсментэй тулалдаад болоһондоо спартакиадада бэлэдхэжэ эхилһэн юм. Тииһээр тиитэрээ, июлиин 20-ной үдэр Виктор 150 килограммай штанга үргэхэдөө, тэрэнээ диилэнгүй байжа, мүрысөөндэ хабаадалсаха эрхэгүй болоо бшуу.

Шэнэ чемпион 152,5 килограмм үргэжэ, командынгаа гэшүүдые баясуулаа бэлэй. Удаань 140 килограммай штанга түлхижэ, үшөө нэгэ алтан медальда хүртэһэн байна. Мүнгэн, бронзо медальнуудта Украинын командын түлөөлэгшэ Валентин Михайлов, Александр Галкин гэгшэд хүртэһэн байна.

Хүндэтэй бүлэнэр

Дүрэ буляалдалгаар эхилһэн мүрысөөндэ 163 бүхэшүүл Москва хотодо суглараа. Тэдэнэй дунда олимпиин нааданууд, дэлхэйн, Европын, СССР-эй чемпионууд олон. Тэдэнэй олонхидынь адли обогтойнууд. Зүгөөр тэдэнэй олонхидынь аха дүүнэр байшоо.

Москвагай командын түлөөлэгшэ сэрэгэй албанда ябаһан аха дүү Роман, Гавриил Дмитриевтан мүрысэнэ. Европын экс-чемпион Роман Дмитриев (48 килограмм) мүрысэхэ сагайнгаа дүрэхын урдахана Киргизһаа ерэһэн Руслан Искеновые хоёр мүр дээрэнь даража шадаа. Нүгөөдэ—аханъ (52 килограмм) 1963 оной спартакиадын бронзо медальда хүртэһэн Грузиин бүхэ Заур Шекриладзе гэгшэдэ очкогоороо диилдэһэн байна. Мүн энэ шэгнүүртэн сооһоо ороной мүнгэн медальда хүртэһэн Аминула Насруллаев (РСФСР) Молдавиһаа ерэһэн дүршэлтэй бүхэ Василий Мокан гэгшэтэй барилдаба.

Мүн Армениин командада Андраник Мушегян (62 килограмм) 1959 оной спартакиадын чемпион Норик Мушегянай дүү хүбүүн. Тэдэнэр спартакиадын түрүү һуури буляалдахаар ерэнхэй. Аха дүүнэрэй дунда эхилһэн наадан июлиин 23-да дүүрэбэ.

(ТАСС).

Совет артистнууд Туниста

ТУНИС, июлиин 21. (ТАСС). Гүрэнэй 70 артистнуудһаа бүридэһэн ород арадай хойто зүгэй хоор Тунис ерэнхэй. Дундада далайн эрьедэ оршодог Тунисай Монастир хотодо үнгэргэгдэхэеэ байһан арадай искусствын уласхоорондын зургаадахи фестивальда энэ хоор хабаадалсахань.

Тунисай хүн зондо харуулха программадамнай ород арадай хуушанай дуун ба хатар, оркестрово болон сольно номернууд оролсоно гэжэ хоорой хүтэлбэрилэгшэ, РСФСР-эй искусствануудай габьяата ажал ябуулагша Н. К. Мешко ТАСС-ай корреспондентдэ мэдүүлһэн байна.

Эрид шиидэнгил

ХАНОЙ, июлиин 21. (ТАСС). 1954 ондо Женевэдэ баталагдаһан хэлсээнэй дүүрэһээр 17 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Ханойн «Нян Зан» газетэ редакционно тусхай статья толилбо. Вьетнам арадай француз колонизаторнуудта эсэргүү дайн Дьенбьенфу шадар түүхэтэ илалтаар дүүрэжэ, Вьетнамда, мүн Индохитадай бусад гүрэнүүдтэ амгалан байдал тогтоолгоор Женевскэ хэлсээн дүүрэһэн юм гээд тэрэ статья соо хэлэгдэнэ. Гэбэшье вьетнам арадта эсэргүү шуһата дайн үүсхэһэн США Женевскэ хэлсээе бүдүүлиг муухайгаар эбдэһэн гээшэ.

Америкын империалистнууд зэрлиг муухай дай хэды ехээр хэбэшье, Вьетнамда ехэ гээлтэ хоролтодо ороо, эсэсэй эсэстэ Вьетнамай газар дээрэ һамна бута сохюулан үлдүүлхэеэ байна гээд Ханойн «Куан дой нян зан» гэжэ ондоо газетэ редакционно статья соогоо баһа бэшэнэ.

Америкын империалистнуудай сэрэгэй бүхы түсэбүүдые, зэрлиг муухай аашые вьетнам арадай ба тэрэнэй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хойшо татан усадхахаар эрид шиидэнги байһан тухай хоёр газетэ мэдүүлнэ.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Ургаса хуряалга дүүрэбэ

ГАВАНА, июлиин 21. (ТАСС-ай корреспондент Ю. Романов). Кубын Орьенте провинцида саахарай тростник болбосоруулжа байһан «Урбано норис» гэжэ һүүлшын завод үйлэдбэреэ дүүргэбэ. Кубада саахарай тростник хуряаха ба тэрэниие саахар болгохо 1971 оной хүдэлмэри сүм дүүргэгдэбэ. Кубын ажалшадай шударгы шанга ажалай ашаар нёдондоной ноябрьһаа энэ жэлэй июлиин 20 хүрэтэр 5 миллион 924 мянган тонно саахар үйлэдбэрилэгдэбэ.

Урданьшье, революциин һүүлэй жэлнүүдтэшье Кубада саахарай тростник хуряалга, тэрэниие саахар болгохо хүдэлмэри үнэхөөрөө бүгэдэ арадай хэрэг байһан, мүнөөшье тэрэ зандаа. Юуб гэхэдэ, саахар Кубын экономикын ба национальна экспортын гол продукт болоно. Городуудай хэдэн мянган хүдэлмэришэд, алба хаагшад гартаа сабшуур барижа, саахарай плантаци дээрэ хүдэлмэрилдэг юм. Энэ жэлдэ залуушуулай колоннын сабшууршад эгээл ехэ амжалта туйлаа.

Гэбэшье энэ жэлэй тростник хуряалгын хүдэлмэридэ урда жэлнүүдэйхиһээ үсөөн хүн хабаадуулагдаа. Ушарынь гэхэдэ, бар хүсэнэй хүдэлмэри оньһожоруулагдаһан, тростник хуряалга дээрэ шэнэ техникэ ба технологи хэрэглэгдэһэн байна. Энэ жэлэй тростник хуряалгын үшөө нэгэ онсо илгаа гэхэдэ, тростник хуряалга ба болбосоруулгатай нэгэ доро Кубын арадай ажахын бусад һалбаринуудые хүгжөөхэ талаар ехэ хүдэлмэри хэгдээ.

Мүнөө Кубада ерэхэ жэлэй ургаса хуряалгада бэлэдхэл эхилэнхэй.

НАТО-гой «бага дайн»

БОНН, июлиин 21. (ТАСС). Баруун Германиин газар дээрэ байрлаһан НАТО-гой зэбсэгтэ хүсэнүүд ёһотой «бага дай» хэнэ. НАТО-гой сэрэгүүдэй маневр хэһэн районуудта хүн зондо харша элдэб олон аюул тохёолдуулагдана гээд «Дойче фелькс цайтунг» газетэ бэшэнэ.

Таряашан Генрих Фрюхтинихт гэгшын поли дээрэ англиийска зургаан танкын орожо ерэхэдэ, полиин эзэнэй тэдэниие байлгахые оролдоходонь, нэгэ танк тэрэниие дайража унагаагаад, хүлынь хуха дараһан тухай дурсагдагша газетэ бэшэнэ.

НАТО-гой сэрэгүүдэй энэ райондо маневр үнгэргэгдэдэг ушарһаа таряалан болон һуулгагдаһан ой модондо ехэ хохидол ушаруулагдана. Таряашадай эсэргүү тэмсэл хэдэг дээрэһээ танкистнууд тэдэнһээ үһөөгөө абахын тула иимэ бүдүүлиг ааша гаргана гэжэ газетэ мэдүүлнэ.

Кубын харгынууд

ГАВАНА, июлиин 21. (ТАСС). Мүнөө үеын транспортна һайн харгы зам байгуулха зорилго Кубын правительство табиба. Түмэр харгы барилга ба хуушан харгы шэнэдхэн хубилгаха хэрэгтэ, нэн түрүүн бүхы орон соогуурнь һэтэ гарадаг, Гаваные Сантьяго-де-Кубатай холбодог түмэр замые шэнэдхэн хубилгаха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдана. 860 километр утатай тэрэ түмэр замые шэнэдхэн хубилгаха проект зохёолгодо совет мэргэжэлтэд хабаадалсаһан байна.

Тус асуудалаар табигдаһан программын бэелүүлэгдэхэдэ, Куба мүнөө үеын түмэр замтай боложо, орон дотороо ашаа шэрэлгые сүм хангаха юм. Түмэр замые табан жэлэй туршада шэнэдхэн хубилгаха хүдэлмэридэ хэгдэһэн гаргаша богонихон саг соо ашаяа харюулха гэжэ түсэб зохёогшод тоолоо.

Тэрэшэлэн Кубада мүнөө үеын автомобильна харгы бариха проект зохёогдожо байна. Совет мэргэжэлтэд Кубын инженернүүд болон барилгашадта техническэ туһаламжа хүргэнэ.

Инди Пакистан хоёрой хилэ дээрэхи байдал

ДЕЛИ, июлиин 21. (ТАСС). Инди Пакистан хоёрой хилэ дээрэ тохёолдоһон шахардуу шанга байдал хубилнагүй. ПТИ агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Пакистанай бүлэг сэрэгүүд үсэгэлдэр Баруун Бенгали штадай газар дээрэ орохо һэдэлгэ хээ. Индиин хилын харуулшад тэдэ сэрэгүүдтэ сохилто үгэжэ, гэдэргэнь бусаагаа гээд тус агентство мэдээсэнэ.

КАРАЧИ, июлиин 21. (ТАСС). Пакистанай радиогой мэдээсэһэнэй ёһоор, Индиин зэбсэгтэ хүсэнүүд өөрынгөө газар дээрэһээ Зүүн Пакистанай хилэ шадар оршодог Камилло хотые артиллереэр буудаһан байна.

АНГИИН БАЙЛДААНУУД

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Ангиин байлдаанай халуун хаһа Холбоото Штадуудта хүрэжэ ерэбэ. Салин хүлһыень нэмээхэ, ажалайнь эрхэ байдал һайжаруулха эрилтэ табижа, Америкын хэдэн зуу мянган ажалшад забастовко хэнэ.

Тэрэ тоодо «Белл телефон систем» гэжэ компаниин 500 мянган хэлхеэ холбоошод, «Юнион Пасифик Рейлроуд», «Сазерн Рейлуэй систем» гэжэ түмэр замай томо компанинуудай хэдэн мянган алба хаагшад оролсоно. Мүн транспортын хүдэлмэрилэгшэдэй нэгэдэмэл профсоюз забастовко хэхээр түхеэрнэ.

Зэд олзоборилдог компанинуудай 39 мянган хүдэлмэрилэгшэдэй һара шахуу үргэлжэлһэн забастовко һая дүүрэбэ. Холбоото Штадуудай Номгон далайн эрьедэхи портнуудай докернууд стачка хэжэ, тэндэхи портнууд хүдэлхэеэ болинхой. «Уэстерн юнион» гэжэ компаниин 20 гара мянган хүдэлмэришэд ба алба хаагшадай забастовко наймадахи неделеэ үргэлжэлжэ байнхай. Типографиин хүдэлмэришэдэй забастовко дээрэһээ Питсбургын, Ньюаркын хүн зон тэндэхи газетэнүүдээ һараһаа үлүү абанагүй.

Ангиин байлдаан саашадаа улам шангадаха гэжэ хэблэл газетэнүүд уридшалан таажа бэшэнэ.

Мүнгэ олохын тулада

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Дайн сэрэгтэ туйлай ехэ гаргаша хэдэг дээрэһээ мүнгэ нэмэжэ олохо гэжэ Тель-Авивай засагаархид оролдоно. Тэрэнэй тулада, жэшээнь, хилын саана, хамагай түрүүн Холбоото Штадуудта ба Баруун Европодо Израилиин засагаархид урьһаламжа тараана.

1971 оной турша соо хамта дээрээ 400 миллион долларой урьһаламжа тарааһан тухайгаа американ сионис эмхинүүд соносхобо.

Камбоджодо дахин добтолбо

НЬЮ-ЙОРК, июлиин 21. (ТАСС). Урда Вьетнамай 10 мянган солдат 200 танк, бронетранспортер ба американ вертоледуудтайгаар мүнөөдэр Камбоджын Спул хото шадар добтолго хэбэ. Информационно агентствануудай мэдээсэһэнэй ёһоор, Сайгоной сэрэгүүдэй добтолгоёо эхилхын урда тээхэнэ американ бомбардировщигууд энэ районииие ехээр бомбодоо.

Патриодуудай дайшалхы амжалта

ХАНОЙ. (ТАСС). Урда Вьетнамые сүлөөлхэ арадай зэбсэгтэ хүсэнүүд Америкын, Сайгоной сэрэгүүдтэ эсэргүү дайшалхы тулалдаануудые хэжэ үргэлжэлһээр.

Сүлөөрэлгын хэблэлэй агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, байгша оной түрүүшын хахадта Чунгбогой урда хубида болоһон байлдаануудай үедэ дайсанай 7200 солдат, офицернүүд хүлһөө буулгагдаа. Гадна Урда Вьетнамай патриодууд сэрэгэй 155 машина үгы хээ.

Улаан-Үдэ хотын Илалтын проспект. Л. ХАЙДУРОВАЙ фото.

СЭНХИР ЭКРАН

МОСКВА ХАРУУЛНА:
16.00—орон доторхи һонин. 16.05— Г. Ландаугай «Аленкинагай һургуули» гэһэн кукольна зүжэг. 17.05— «СССР-эй арадуудай зунай V спартакиада» гэһэн дамжуулга. 17.45 — уран һайханай бүлгэмэй концерт. 18.15—орон доторхи һонин. 18.35—«Сага о Форсайтах» гэлэн Англиин уран һайханай телевизионно фильмын 9—10-дахи серинүүдынь 20.20 — «Дин Рид дуулана» гэһэн дамжуулга. 20.40 — «Амитадай ажамидарал» гэһэн дамжуулга.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА:
22.00—телепанорама. 22.20— «Түрүү дүй дүршэл—хүдөөгэйхидтэ» гэһэн дамжуулга. 22.40 — концерт.

МОСКВА ХАРУУЛНА:
23.30—«Сага о Форсайтах» гэһэн Англиин уран һайханай телевизионно фильмын 11-дэхи серинь харуулагдаха. 00.30 — «СССР-эй арадуудай зунай V спартакиада» дээрэһээ спортын гимнастика дамжуулагдаха.

ПРАВДА БУРЯТИИ МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Нэгэдэхи хуудаһанда: Буряадай АССР-эй статистическэ управлениин мэдээсэл. Тэжээл бэлэдхэлгэ дээрэһээ. ТАСС-ай шэнэ һонин.

Хоёрдохи хуудаһанда: Бур.АССР-эй статистическэ управлениин мэдээсэлэй түгэсхэл.

Гурбадахи хуудаһанда: Р. Макальскаягай статья. Хилын саанаһаа мэдээсэлнүүд. АПН-эй материал. Арадай хиналтын комитедтэ.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: Республикын һонин. Спорт. Соносхолнууд.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд:

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—54-54, приёмная—54-93, зам. редактора—68-08, зам. редактора—62-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секретаря—66-76, отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—64-36, 63-86, пропаганды и агитации—56-23, промышленности и строительства—61-35, советского строительства и быта—69-58, культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-81, информации—34-05, общественная приёмная—56-62, машинное бюро—57-63, фотолаборатория—33-61.